

28.
FESTIVAL LEZBIČNEGA
IN GEJEVSKEGA FILMA

SLOVENSKA KINOTEKA/PTUJ/CELJE/KOPER/MARIBOR

LJUBLJANA
24. 11. - 2. 12. 2012

STOP AIDS

STOP AIDS SLOVENIJA
SVETUJE:
UPORABI KONDOM!

Če bi rad izvedel za svoj HIV status,
se lahko anonimno in brezplačno testiraš
vsak ponedeljek, med 12. in 14. uro,
na Infekcijski kliniki v Ljubljani.

Zgodnje odkritje okuženosti
je največji garant za uspešno zdravljenje.

SPREMLJEVALNE PRIREDITVE

SOBOTA, 24. 11.

20.00–23.00 Cafe Metropol: **OGREVANJE**

23.00 Klub K4: **OTVORITVENI ŽUR**

NEDELJA, 25. 11.

14.00–17.00 **DELAVNICA Z BARBARO HAMMER**, za prijavljene

SOBOTA, 1. 12.

23.00 Škuc-Kulturni center Q (Tiffany) in Škuc-LL (Monkel): **ZAKLJUČNI ŽUR**

ČETRTEK, 20. 12.

20.00 Galerija Škuc: **TRADICIONALNI VEČER ZBIRKE LAMBDA**

Organizator festivala in založnik filmskega kataloga

Društvo ŠKUC, Metelkova 6,
Ljubljana
tel./fax 01 430 3530
www.skuc.org

Soorganizatorji

Slovenska kinoteka, Gimnazija
Ptuj, CID, Kino Metropol, DIH,
MKC, DPZN, Kino Udarnik

Selekcija in organizacija

Aleš Zobec, Brane Mozetič, Luka
Pieri, Rosana Sancin, Suzana
Tratnik

Posebna zahvala

Aleš Pečnik, Andrej Zavrl,
Barbara Rajgelj, Jan Vasiljevič,
Janez Kobal, Jasmina Kožar,
Jasmina Šepetavc, Jernej
Škof, Jurij Moškon, Marjana
Harcet, Marjanca Mihelič,
Matjaž Končina, Miran Šolinc,
Tadeja Piriš, Tatjana Greif, Zala
Hriberšek, Žuža Balog in mnogi
drugi.

Medijska podpora

Narobe (www.narobe.si),
Radio Student

Podatki in vsebine filmov

Suzana Tratnik

Oblikovanje plakata in filmskega kataloga

Hand Bag

Foto na naslovnici in plakatu

Susan Wides

Tisk

Littera picta

Festival je bil prvič organiziran
leta 1984 v okviru festivala
Magnus in velja za najstarejši
festival gejevskega in
lezbičnega filma v Evropi.

Informacije

Društvo Škuc, Metelkova 6,
Ljubljana, tel. 01 4303 530
Slovenska kinoteka, Miklošičeva
28, Ljubljana, tel. 01 4342 520;
blagajna 01 4342 524

www.ljudmila.org/siqrd/fglf
www.facebook.com/slo.fglf

POMAGAJ
FESTI-
VALU

**SVOJ PRISPEVEK
LAHKO NAKAŽEŠ NA**

ŠKUC, STARI TRG 21, LJUBLJANA
RAČUN: SI56 02083-0017013681

SKLIC: 00-703

NAMEN: PRISPEVEK FGLF

SOBOTA 24. 11.**20.00**

Otvoritev: performans in podelitev nagrade za najboljši slovenski kratki film

JANEZ

dokumentarni, Slovenija, 2012, 12', dvd, ang. pod.

LEZBOTAKTIKA (Dyketactics)

eksperimentalni, ZDA, 1974, 4', 16mm

ZGUBLJENI V RAJU (Hot boy noi loan / Lost in Paradise)

melodrama, Vietnam, 2011, 97', 35mm, ang. in slov. pod.

NEDELJA 25. 11.**14.00–17.00**

Delavnica z Barbaro Hammer, za prijavljene.

17-45**POLJUBI ME (Kys mig / With Every Heartbeat)**

drama, Švedska, 2011, 107', 35mm, ang. in slov. pod.

20.00**NE NE UMAZANE TV (No No Nooky T.V.)**

eksperimentalni, ZDA, 1986, 12', 16mm, slov. pod.

ZGODBA O CLAUDE CAHUN IN MARCEL MOORE (Lover Other: The Story of Claude Cahun and Marcel Moore)

dokumentarni, ZDA, 2006, 55', Beta SP PAL, slov. pod.

GENERACIJE (Generations)

eksperimentalno-dokumentarni, ZDA, 2010, 30', 16mm, slov. pod.

22.00**PRORA**

igrani, Švica, 2012, 23', DigiBeta, ang. in slov. pod.

ZELENO ZELENO (Verde verde / Green-Green)

drama, Kuba, 2012, 76', blu-ray, ang. in slov. pod.

PONEDELJEK 26. 11.**18.00****FOUCAULTOVA SOBA (Foucault's Room)**

igrano-dokumentarni, Poljska/Nemčija, 2011, 19', dvd, ang.

KRALJ STRIPOV (Koenig des Comics / King of Comics)

dokumentarni, Nemčija, 2012, 80', DigiBeta, ang. pod.

20.00**JAZ IN MOJA SPOLNA IDENTITETA**

(Me, My Self, My Gender)

dokumentarni, Indija, 2012, 24', dvd, ang. pod.

LJUBEK MOŠKI (Lovely Man)

drama, Indonezija, 2011, 76', DigiBeta, ang. in slov. pod.

22.00

Niz kratkih filmov Barbare Hammer iz sedemdesetih let, ki obravnavajo radikalno lezbično razkritje, so navdihovali performansi iz obdobja svobodne ljubezni, drugi val feminizma in umetniška scena zahodne ameriške obale.

MENSTRUACIJA (Menses)

ZDA, 1974, 4', 16mm

SUPERLEZBA (Superdyke)

ZDA, 1975, 20', 16mm

ŽENSKÉ, KI JIH LJUBIM (Women I Love)

ZDA, 1976, 25', 16mm

VEČKRATNI ORGAZEM (Multiple Orgasm)

ZDA, 1976, 6', 16mm, nemi

DVOJNA ZAŠČITA (Double Strength)

ZDA, 1978, 16', 16mm

NAJINO POTOVANJE (Our Trip)

ZDA, 1980, 4', 16mm

Po projekciji pogovor z režiserko Barbaro Hammer!

TOREK 27. 11.**18.00****UMRETI POKONČNO (Morir de pie / Die Standing Up)**

dokumentarni, Mehika, 2011, 74', DigiBeta, ang. in slov. pod.

20.00**GA. STVAR (Ms Thing)**

komedija, Kanada, 2010, 7', dvd, ang.

MARGARITA

drama/komedija, Kanada, 2012, 90', blu-ray, slov. pod.

22.00**PREHODI (Transitions)**

dokumentarni, Kanada, 2012, 12', dvd, ang.

BREZ BESED (Wu Yan / Speechless)

romantični triler, Hong Kong/Kitajska, 2012, 92', blu-ray, ang. in slov. pod.

SREDA 28. 11.**18.00****TI & JAZ (Du & Ich / You & Me)**

igrani, Švica, 2011, 22', DigiBeta, ang. in slov. pod.

RAZMERJA. 25 LET LEZBIČNE SEKCIJE ŠKUC-LL, LJUBLJANA (Relations. 25 years of the lesbian group ŠKUC-LL, Ljubljana)

dokumentarni, Slovenija, 2012, 82', Beta, ang. pod.

S predstavivijo ustvarjalk filma.

20.00**PRETEP (Bashment)**

drama, VB, 2010, 110', DigiBeta, slov. pod.

22.00**LAURINA ZABAVA (Lauras party)**

igrani, Švica, 2009, 20', 35mm, ang. in slov. pod.

TAPRAV DEC (Stud Life)

drama, VB, 2012, 80', DigiBeta, slov. pod.

ČETRTEK 29. 11.**17-45****ŽIVLJENJE NI PESEM S HAVAJEV**

(Nije ti život pjesma Havaja / Family Meals)
dokumentarni, Hrvaška, 2011, 50', DigiBeta, ang. pod.

DA, SMO (Yes we are)

dokumentarni, Poljska/Nemčija, 2011, 69', dvd, ang. pod.

20.00**PREHAJANJE (Passing)**

igrani, Kanada, 2010, 5', dvd

TEKSAS SEVERNEGA MORJA (Noorzee Texas / North Sea Texas)

drama, Belgija, 2011, 94', DigiBeta, ang. in slov. pod.

22.00**SKRIVNA LETA (Eltitkolt èvek / Secret Years)**

dokumentarni, Madžarska, 2009, 90', Beta, ang. in slov. pod.

Po projekciji pogovor z režiserko Mario Takács in s prozaistko Agáto Gordon!

PETEK 30. 11.**18.00****SKOZI INKEDKENNYJEV OBJEKTIV (Through the lens of inkedKenny)**

Kanada/Nemčija, 2012, 17', dvd, ang.

BRŪNO

črna komedija, ZDA, 2009, 81', 35mm, slov. pod.

20.00

STANOVANJE ŠT. 4 (Apartment Nr. 4)
igrani, Slovenija, 2012, 10', dvd

**SOODVISNA LEZBIČNA VESOLJKA
IŠČE SEBI PODOBNO** (Codependent
Lesbian Space Alien Seeks Same)
ZF komedija, ZDA, 2011, 76', DigiBeta, slov. pod.

22.00

MOJ BRAT HUDIČ (My Brother the Devil)
drama, VB, 2012, 111', DigiBeta, slov. pod.

**Pogovor o islamu in
homoseksualnosti: Marjana Harcet,
Andrej Zavrl, Brane Mozetič**

SOBOTA 1.12.

17.45

KAKO PREŽIVETI KUGO (How to Survive
A Plague)
dokumentarni, ZDA, 2012, 115', dvd, slov. pod.

20.00

ATOMI (Atomes / Atoms)
igrani, Belgija, 2012, 18', dvd, ang. pod.

LET MY PEOPLE GO!
romantična komedija, Francija, 2011, 96',
DigiBeta, slov. pod.

22.00

TIŠINA (Silencios / Silences)
igrani, Španija, 2011, 5', dvd

DA ALI NE (Yak Rak Ko Rak Loei / Yes
or No)
romantična komedija, Tajska, 2010, 111',
DigiBeta, ang. in slov. pod.

OPEN, LJUBLJANA

ČETRTEK 22.11.

20.00

TRANS
dokumentarni, ZDA, 93', dvd, ang.

Darilo: knjiga Kate Bornstein Spolni
izobčenci

NEDELJA 2. 12.

20.00

MAMI PRIHAJA (Mommy is coming)
seksi komedija, Nemčija, 2012, 68', dvd, ang.

21.30

FUK DRUGAČE XXX (Fucking different
xxx) porno omnibus, Nemčija, 2011, 94', dvd,
ang.

PTUJ, MESTNI KINO

SREDA 28. 11.

JANEZ
Slovenija, 2012, 12', dvd, ang. pod.

TEKSAS SEVERNEGA MORJA
(Noorzdee Texas / North Sea Texas)
Belgija, 2011, 94', dvd, ang. in slov. pod.

ČETRTEK 29. 11.

DA ALI NE (Yak Rak Ko Rak Loei /
Yes or No)
Tajska, 2010, 111', dvd, ang. in slov. pod.

CELJE, METROPOL

SREDA 28. 11.

20.00

JANEZ
Slovenija, 2012, 12', dvd, ang. pod.

ZELENO ZELENO (Verde verde / Green-
Green)
Kuba, 2012, 76', blu-ray, ang. in slov. pod.

ČETRTEK 29. 11.

20.00

PRORA
Švica, 2012, 23', dvd, ang. in slov. pod.

MARGARITA
Kanada, 2012, 90', blu-ray, slov. pod.

PETEK 30. 11.

20.00

**RAZMERJA. 25 LET LEZBIČNE
SEKCIJE ŠKUC-LL, LJUBLJANA**
(Relations. 25 years of the lesbian group
ŠKUC-LL, Ljubljana)
Slovenija, 2012, 82', dvd, ang. pod.

KOPER, MKC

ČETRTEK 29. 11.

20.30

JANEZ
Slovenija, 2012, 12', dvd, ang. pod.

KRALJ STRIPOV (Koenig des Comics /
King of Comics)
Nemčija, 2012, 80', dvd, ang. pod.

PETEK 30. 11.

20.30

**SOODVISNA LEZBIČNA VESOLJKA
IŠČE SEBI PODOBNO** (Codependent
Lesbian Space Alien Seeks Same)
ZDA, 2011, 76', dvd, ang.

SOBOTA 1. 12.

20.30

PRORA
Švica, 2012, 23', dvd, ang. pod.

BREZ BESED (Wu Yan / Speechless)
Hong Kong/Kitajska, 2012, 92', dvd, ang.
pod.

NEDELJA 2. 12.

20.30

SKOZI INKEDKENNYJEV OBJEKTIV
(Through the lens of inkedKenny)
Kanada/Nemčija, 2012, 17', dvd, ang.

UMRETI POKONČNO (Morir de pie /
Die Standing Up)
Mehika, 2011, 74', dvd, ang. pod.

MARIBOR, UDARNIK

ČETRTEK 29. 11.

20.00

JANEZ
Slovenija, 2012, 12', dvd, ang. pod.

**RAZMERJA. 25 LET LEZBIČNE
SEKCIJE ŠKUC-LL, LJUBLJANA**
(Relations. 25 years of the lesbian group
ŠKUC-LL, Ljubljana)
Slovenija, 2012, 82', dvd, ang. pod.

PETEK 30. 11.

22.00

SKOZI INKEDKENNYJEV OBJEKTIV
(Through the lens of inkedKenny)
Kanada/Nemčija, 2012, 17', dvd, ang.

LJUBEK MOŠKI (Lovely Man)
Indonezija, 2011, 76', dvd, ang. in slov. pod.

SOBOTA 1. 12.

20.00

PRORA
Švica, 2012, 23', dvd, ang. in slov. pod.

TEKSAS SEVERNEGA MORJA
(Noorzdee Texas / North Sea Texas)
Belgija, 2011, 94', dvd, ang. in slov. pod.

SOBOTA
24. 11.
20.00

Janez

dokumentarni, Slovenija, 2012, 12', dvd, ang. pod.

Scenarij in režija: Andreja Celija in Urša Kastelic
Fotografija in montaža: Urša Kastelic
Produkcija: Projekt ART-SOC, koordinacija Ekvilib Inštitut
v okviru programa Globalna sofa

Janez je kratek dokumentarni film o ljubezni, brezpogojnem sprejemanju in podpiranju znotraj družine ter o kljubovanju homofobičnemu okolju v Sloveniji.

Janez is a short documentary about unconditional love, acceptance and support in the family, and resisting homophobic environment in Slovenia.

Nagrada za najboljši slovenski kratki film z gblt-tematiko!

Lezbotaktika

(*Dyketactics*)

eksperimentalni, ZDA, 1974, 4', 16mm

Scenarij, režija, fotografija in montaža: Barbara Hammer

Barbara Hammer je filmska ikona, poznana kot prva lezbijka, ki je posnela film o lezbični seksualnosti, *Lezbotaktiko*, ki obenem velja za prvi lezbični eksperimentalni film.

Barbara Hammer is an iconic filmmaker, known for being the first lesbian to make a film depicting lesbian sexuality, Dyketactics, which is the first lesbian experimental film.

6

Zgubljeni v raji

(*Hot boy noi loan / Lost in Paradise*)

melodrama, Vietnam, 2011, 97', 35mm, ang. in slov. pod.

Scenarij: Manh Hai Luong in Ngoc Dang Vu
Režija: Ngoc Dang Vu
Glavne vloge: Manh Hai Luong, Vinh Khoa Ho, Linh Son,
Phuong Thanh, Hieu Hien
Fotografija: Nam Nguyen
Montaža: Khanh Ly
Zvok: Traithep Wongpaiboon
Glasba: Minh Thu
Produkcija: BHD, Vietnam Studio

Enaidvajsetletni Khoi je zaradi homoseksualnosti moral zapustiti rodno vas in oditi v vlemesto Hošiminh, kjer si obeta službo, ljubezen in svobodno življenje. Po naključju spozna simpatičnega Donga, ki ga povabi, naj stanuje z njim in z njegovim prijateljem Lamom. Toda fanta mu nastavi past, ga oropata in pobegneta iz najetega stanovanja. Obubožani Khoi je tako primoran stopiti na težko pot preživetja na surovih mestnih ulicah, kjer ponovno sreča gejevskega prostitutka Lama, pot pa mu prekržiata še duševno prizadeti Cuoi in prostitutka. Prvi vietnamski gejevski film je navdušil kritike in gledalce doma in po svetu!

Khoi, a naive twenty-year-old, travels to Ho Chi Minh City from the countryside to begin a new life. He befriends Dong who offers to share his and Lam's apartment. Khoi accepts this seemingly generous offer but Dong and Lam run off with all his cash and belongings. And Khoi winds up on the street as a prostitute. The story depicts the intersection of the daily lives of a gay couple, a mentally disabled man, and a female prostitute.

14.00-17.00
Delavnica z Barbaro Hammer, za prijavljene.

NEDELJA
25. 11.
17.45

Poljubi me

(*Kyss mig / With Every Heartbeat*)

drama, Švedska, 2011, 107', 35mm, ang. in slov. pod.

Scenarij in režija: Alexandra-Therese Keining

Glavne vloge: Ruth Vega Fernandez, Liv Mjönes, Krister Henriksson, Lena Endre,
Joakim Nätterqvist, Josefine Tengblad

Fotografija: Ragna Jorming

Montaža: Lars Gustafson, Malin Lindström

Glasba: Marc Collin

Produkcija: Lebox Produktion, Sveriges Television, Film i Skåne idr.

Mia in Frida se prvič srečata na zabavi in se zaljubita na prvi pogled. Nič posebnega, če ne bi šlo za zaročno zabavo njunih staršev – Mijin oče Lasse je namreč zasnubil Fridino mamo. Toda obeta se še ena poroka, saj Mia prav ob tej priložnosti naznani zaroko s Timom, s katerim je v razmerju že sedem let, ne da bi kdaj pomislila na ljubezen z žensko. Obe se bosta morali spopasti s strastjo in z močnimi čustvi, ki ne bodo obrnili na glavo le njunih življenj, ampak bodo pošteno pretresli tudi vse njune družinske odnose.

Mia and Frida, both in their thirties, meet each other for the first time at their parents engagement party. Mia's father Lasse is about to get married to Frida's mother Elisabeth which will make Mia and Frida stepsisters. Mia has not visited her father in years and arrives with her boyfriend Tim with whom she is about to get married. As Mia and Frida get to know one another, strong emotions begin to stir between them.

NEDELJA
25. 11.
20.00

Ne ne umazane TV

(*No No Nooky T.V.*)

eksperimentalni, ZDA, 1986, 12', 16mm, slov. pod.

Režija: Barbara Hammer

Duhovit film primerja ženski pogled na žensko seksualnost in moški način dojemanja podob o ženskah in seksualnosti. Avtorica računalniški jezik sopostavlja ob vsakdanji pogovorni jezik o seksu in tako poskuša raziskati vpliv tehnologije na seksualnost in čustva.

A witty and stunning film about how women view their sexuality versus the way male images of women and sex are perceived. The impact of technology on sexuality and emotion and the sensual self is explored through computer language juxtaposed with everyday colloquial language of sex.

NEDELJA
25. 11.
20.00

Zgodba o Claude Cahun in Marcel Moore

(*Lover Other: The Story of Claude Cahun
and Marcel Moore*)

dokumentarni, ZDA, 2006, 55', Beta SP PAL, slov. pod.

Režija: Barbara Hammer

Nadrealistični umetnici iz pariških dvajsetih let, Claude Cahun in Marcel Moore, sta bili lezbijki in polsestri, ki sta se poigravali s spolom, vse življenje skupaj ustvarjali in se kot Judinji junaško upirali nacizmu. Ko so nacisti med drugo svetovno vojno zasedli otok Jersey, so ju slednjič zajeli, obsodili na smrt, s sodbe ne izvršili. Hammer v filmu združuje fotografije, odlomke »najdenega scenarija Claude Cahun« in intervjuje s prebivalci otoka Jersey, ki so »sestri« poznali.

1920's Surrealist artists Claude Cahun and Marcel Moore come to life in this hybrid documentary. Lesbians and step-sisters, the gender-bending artists lived and worked together all their lives. Heroic resisters to the Nazis occupying Jersey Isle during WWII, they were captured and sentenced to death.

8

Generacije

(*Generations*)

eksperimentalno-dokumentarni, ZDA,
2010, 30', 16mm, slov. pod.

Režija: Barbara Hammer, Gina Carducci

Kratki film o mentorstvu in nadaljevanju tradicije eksperimentalnega filmskega ustvarjanja z osebnim pristopom. Sedemdesetletna Barbara Hammer predaja filmsko kamero mladi queerovski filmarki Gini Carducci, ki je stara trideset let. Režiserki ločeno montirata sliko in zvok ter slednjič združita svoja filma na sredini ter tako zaključita pravi generacijski in eksperimentalni eksperiment.

Generations is a film about mentoring and passing on the tradition of personal experimental filmmaking. Barbara Hammer, 70 years old, hands the camera to Gina Carducci, a young queer filmmaker. Editing completely separately both picture and sound, the filmmakers join their films in the middle when they've finished making a true generational and experimental experiment.

Nagrada Teddy za najboljši kratki film,
Berlinale 2011!

NEDELJA
25. 11.
22.00

Prora

igrani, Švica, 2012, 23', DigiBeta, ang. in slov. pod.

Scenarij in režija: Stéphane Riethauser

Glavne vloge: Tom Gramenz, Swen Gippa

Fotografija: Marcus Winterbauer

Montaža: Barbara Toennieshen, BFS, Véronique Rotelli

Zvok: Carlos Ibañez Diaz

Glasba: David Perrenoud, Benoît Mayer

Produkcija: Lambda Prod – Stéphane Riethauser, Swiss Radio Television RTS idr.

Prora (latinsko ime za ladijski kljun) na Baltičkem morju je nekdanje nacistično letovišče in opuščeni komunistični vojaški kompleks. Najstnika Jan in Matthieu se odpravita na raziskovanje labirintov, v katerih pa se morata soočiti tudi z odkrivanjem svoje seksualnosti in identitete, kar pa ogrozi njuno prijateljstvo.

Prora, on the Baltic Sea. Mysterious, endless. In this deserted former Nazi holiday camp and communist military complex, teenagers Jan and Matthieu embark on an adventure that confronts their identities and puts their friendship at risk.

Dobitnik številnih nagrad za kratke filme!

Zeleno zeleno

(Verde verde / Green-Green)

drama, Kuba, 2012, 76', blu-ray, ang. in slov. pod.

Scenarij in režija: Enrique Pineda Barnet

Glavne vloge: Héctor Noas, Carlos Miguel Caballero, Farah Maria

Fotografija: Raul Rodríguez Cabrera

Montaža: Pedro Suárez

Zvok: Osmany Olivare

Glasba: Juan Piñera

Produkcija: ICAIAC, Malas Compañías S. A., Programa Ibermedia, Artex

Osemdesetletni filmski veteran Enrique Pineda Barnet je posnel prvi kubanski gejevski film po slavnem *Jagode in čokolada* (1994). To je pravi Fassbinderski pastel o mačizmu, strahu in zahrbtnih razsežnostih spolnosti, postavljen v Havano. Usodna privlačnost pripelje izzivalnega mladeniča Carlosa v stanovanje zapeljivega Alfreda, zdravnika v mornarici, toda igra njunega osvajanja je zapletena, dvoumna in nevarna. V napetem in klavstrofobičnem ozračju, ki nenehno spominja na barvitost in intenzivnost sanj, moška telesa kričijo, medtem ko čutnost prežema vsako besedo, pa naj bo še tako nasilna.

The first gay-themed film produced in Cuba by the Institute of Cinema since Strawberry & Chocolate in 1993. The theme, however, is the same as in Gutiérrezerez and Tabío's film: homophobia, machismo and fear. The fatal attraction between Alfredo, a doctor in the merchant navy, and handsome Carlos starts in a rundown Havana bar and ends at the sailor's house. But Alfredo's flirting and seducing of Carlos immediately turns into something complicated, ambiguous, dangerous.

PONEDELJEK

26. 11.

18.00

Foucaultova soba

(Foucault's Room)

igrano-dokumentarni, Poljska/Nemčija, 2011, 19', dvd, ang.

Scenarij: po kratki zgodbi Wyjasnienie avtorja Tadeusza Pióra

Režija: Renaud Marville

Glavne vloge: Arkadiusz Janiczek, Dean Kowalski, Pawel Wasiak

Fotografija: Steven Scott

Montaža: Steven Scott, Renaud Marville

Glasba: Kuba Stankiewicz

Produkcija: Films of Tomorrow

Scenarij je nastal po kratki zgodbi poljskega pisatelja Wyjasnienie (Pojasnitev) Tadeusza Pióra in temelji na resničnih dogodkih iz leta 1958, ko je Michel Foucault pol leta gostoval na varšavski univerzi. Ker je veljal za »sumljivega tujca«, je tajna policija uporabila t. i. seksualne informatorje, ki so poročali o intimnem druženju s slavnim francoskim filozofom.

Foucault's Room is based on true events surrounding the famous French philosopher's stay at the University of Warsaw in 1958, in the then People's Republic of Poland. During these six months he was a »suspicious foreigner«, under intense scrutiny by the secret police, which used »sexual informers« to their ends.

10

Kralj stripov

(Koenig des Comics / King of Comics)

dokumentarni, Nemčija, 2012, 80', DigiBeta, ang. pod.

Scenarij in režija: Rosa von Praunheim

Nastopajo: Ralf König, Hella von Sinnen, Ralf Morgenstern, Joachim Król, Rene Krumenacher, Olaf Gabriel

Fotografija: Wilfried Kaute, Dennis Pauls, Michael Nopens, Stephan Kumin, Oliver Sechting

Montaža: Michael Shephard, Rosa von Praunheim

Glasba: Andreas Wolter

Produkcija: Rosa von Praunheim Filmproduktion

Ralf König, izjemno uspešen nemški gejevski avtor stripov, se v svojih delih, s katerimi je prepričal tudi heteroseksualno usmerjeno občinstvo, duhovito poigrava s queerovskimi klišeji. Zaslovel je s stripom *The Most Desired Man* (*Najbolj zaželeni moški*), po katerem je bil leta 1994 posnet film. V dokumentarnem portretu, ki ga je posnel velikan nemškega gejevskega filma Rosa von Praunheim, Ralfa Königa spoznamo kot nepretencioznega in skromnega umetnika z izjemnim darom za opazovanje. Ne preseneča, da je njegov strip zaznamoval več generacij.

Ralf König, one of the most successful German cartoonists, became famous with his comic book The Most Desired Man that was made into a film in 1994, starring Til Schweiger. Wittily playing with queer clichés, he also reaches a wide heterosexual audience. In King of Comic Rosa von Praunheim portrays an unpretentious and modest man that with his brilliant observation skills has been leaving his mark on generations.

PONEDELJEK
26. 11.
20.00

Jaz in moja spolna identiteta

(Me, My Self, My Gender)

dokumentarni, Indija, 2012, 24', dvd, ang. pod.

Režija: K. G. Vasuki in Maya Jaideep

Fotografija: Siddu, Dharmendra Rao

Montaža: Anand Ani

Glasba: Studio Music

Produkcija: Infact Films

Dokumentarec o moških, ki seksajo z moškimi, je zasnovan na raziskavi o spolno in seksualno raznoliki skupnosti v indijski državi Karnataki, ki se bojuje tako za pravico do drugačne spolne identitete kakor za pravice seksualnih delavcev in okuženih z virusom HIV. Njihova podoba, marsikdaj prepletena z indijsko tradicijo spreminjanja spolov, je hkrati antiteza zahodnega koncepta (homo)seksualnih in spolnih identitet.

This film is the first ever documentary on men having sex with men (MSM) in Karnataka, India. The case study based documentary is a benchmark analyses on the lives of MSM, based on research done by the University of Manitoba, Canada. It is a joint production of Ashodaya Samithi and University of Manitoba.

Ljubek moški

(Lovely Man)

drama, Indonezija, 2011, 76', DigiBeta, ang. in slov. pod.

Scenarij in režija: Teddy Soeriaatmadja

Glavne vloge: Donny Damara, Raihaanun, Yuyu Aw Unru, Luddy Saputro, John Gunter, Ari Syarif, Asrul Dahlan, Lani Sonda

Fotografija: Ical Tanjung

Montaža: W Ichwanduardono

Zvok: Abdul Malik, Khikmawan Santosa

Glasba: Bobby Surjadi

Produkcija: Karuna Pictures

Devetnajstletna Kahaja je odraščala z materjo, ki jo je v vasi v osrčju otoka Jave vzgajala v skladu s strogimi muslimanskimi vrednotami. Ko dekle zaide v težave, jih ne more zaupati svoji materi, zato se odpravi v Džakarto, da bi poiskala očeta, ki je odšel, ko je imela štiri leta. S seboj ima samo njegovo fotografijo in naslov, ki ga je izmahnila materi. Ko pride v razsuto stanovanjsko hišo, ji neka ženska pove, kje bo našla očeta. Ko ga najde, šokirana ugotovi, kako naivna so bila njena pričakovanja, kajti tudi sam oče bi potreboval pomoč in zaščito.

The story is about a simple Muslim girl Cahaya, 19, arriving at the big city of Jakarta to find her long lost father. All she brought with her was a picture of him and an address which she managed to steal from her mother. Set over the course of an eventful night, this very well-performed examination of the fundamental importance of parent-child relationships impressively mixes tough talk with tender emotion.

Niz kratkih filmov Barbare Hammer iz sedemdesetih let, ki obravnavajo radikalno lezbično razkritje, so navdihovali performansi iz obdobja svobodne ljubezni, drugi val feminizma in umetniška scena zahodne ameriške obale.

Menstruacija

(Menses)

ZDA, 1974, 4', 16mm

Humoren in satiričen preobrat patriarhalnih predpostavk in tabujev o funkcioniranju ženskega telesa.

Humorous, even satirical overturnings of patriarchal expectations and taboos concerning female body.

Ženske, ki jih ljubim

(Women I Love)

ZDA, 1976, 25', 16mm

Lezbična razmerja, predstavljena v različicah naravnega okolja. V slogu barvitih podob, značilnih za umetniški slog Judy Chicago, vsaka ljubimka dobi svojo primerjavo v barviti cvetlici, sadežu ali zelenjavi, ki se lupi oziroma razpira.

A series of lesbian relationships is depicted by natural environments. In the style of Judy Chicago's central core imagery, each lover is compared with a colorful flower, or a fruit or vegetable peeling open from its core in animated pixilation.

12

Najino potovanje

(Our Trip)

ZDA, 1980, 4', 16mm

V tem komičnem »travelogu« potovanje v Ande dokumentira kolaž posnetih fotografij, ki hkrati upodablja kolaž potovalnih in osebnih izkušenj. Podobno kot v drugih filmih se režiserka poigrava z jezikovnimi nivoji in funkcijami.

Our Trip paints a comic travelogue of a camping and hiking trip to the Andes. It draws on conventions of the slide show and, like other Hammer films, plays with levels and functions of language.

Po projekciji pogovor z režiserko Barbaro Hammer!

Superlezba

(Superdyke)

ZDA, 1975, 20', 16mm

Komedija o skupini amazonk, ki zavzamejo družbene institucije, preden se odpravijo na oddih na podeželje. Superlezba je tista, ki ženske popelje na ulice, Barbara pa oboroži vojaški oddelek vaginalnih bojevnic z amazonskimi ščiti, da bi strmoglavile San Francisco.

A comedy about a troop of shield-bearing Amazons who take over city institutions before relaxing in the country. »Superdyke« takes women into the streets when Barbara arms a platoon of vagina warriors with Amazon shields in an attempt to overthrow San Francisco.

Večkratni orgazem

(Multiple Orgasm)

ZDA, 1976, 6', 16mm, nemi

Ali smo sploh kdaj videle/i ženski orgazem? Film, ki orgazem ponazarja s štirimi vaginalnimi in štirimi obraznimi krči, je nem zato, da bi občinstvo lahko slišalo svoj dih.

Did we ever see what our orgasms looked like? Picturing 4 vaginal and 4 facial contractions, this film was purposefully made silent so that the audience could hear themselves breath.

Dvojna zaščita

(Double Strength)

ZDA, 1978, 16', 16mm

Film primerja razne stopnje ljubezenskega razmerja in ponuja abstraktne poglede na dobrobiti dolgotrajnega ljubezenskega odnosa med ženskama, medtem ko je njuna komunikacija v procesu minevanja.

The film parallels the different stages of the relationship, offering abstract views on the rewards of a longterm love while the actual communication between the two women is in process of breaking down.

TOREK
27. 11.
18.00

Umreti pokončno

(Morir de pie / Die Standing Up)

dokumentarni, Mehika, 2011, 74', DigiBeta, ang. in slov. pod.

Scenarij: Jacaranda Correa, Rodolfo Santa María, Martha Orozco

Režija: Jacaranda Correa

Fotografija: Dariela Ludlow

Montaža: Rodolfo Santa María

Zvok: Galileo Galaz, Bernat Fortiana

Glasba: Taniel Morales

Produkcija: Martha Orozco za Martfilms, Mexican Film Institute

Irina Layevska je bila v 80-ih še sin mehiških staršev in komunističnih aktivistov, tako fizično kot ideološko zelo podoben Cheju Guevari in tudi sam vodja solidarnostne kampanje za kubansko revolucijo. Že od nekdaj so ga pestile zdravstvene težave, zaradi katerih je med drugim tudi na vozičku. Po poroki z Nelido Reyes začne odkrivati svoj ženski jaz, zato se odloči za spremembo spola. Čeprav je Irina zdaj še slepa, se njen osebnostni in politični boj proti diskriminaciji in predsodkom nadaljuje. Zgodba o pogumu in ljubezni onkraj spolnih dihotomij.

Back in the 1980s, Irina Layevska was still the son of Mexican communist activists. With a strong physical and ideological resemblance of Che Guevara, she became a leader of solidarity campaigns for the Cuban Revolution. After having lived for years with her partner Nelida, she discovers the woman inside her and decides to change her gender. Since her early youth, Irina suffered from a serious disease but her personal battle against discrimination and prejudice continues. A story of courage and love that knows no gender.

Ga. Stvar

(Ms Thing)

komedija, Kanada, 2010, 7', dvd, ang.

Scenarij: Mette Bach

Režija: Karen X. Tulchinsky

Glavne vloge: Melanie Bray, Buster Cherry, Sid Holman

Fotografija: Dianne Whelan

Montaža: Jenypher Fisher

Zvok: Ian D. Jones

Glasba: Andrea Hector

Produkcija: Passionate Warrior Productions

Čustveno nestanovitna urbana lezbijka vedno išče ljubezen na povsem napačnih krajih, dokler je ne odkrije v nenavadnem paketu, čigar vsebina revolucionizira lezbično intimo po vsem svetu.

An emotionally volatile urban lesbian is looking for love in all the wrong places until she finds it in an unusual package. The craze is revolutionizing lesbians across the world.

TOREK
27. 11.
20.00

Margarita

drama/komedija, Kanada, 2012, 90', blu-ray, slov. pod.

Scenarij: Laurie Colbert in Margaret Webb

Režija: Dominique Cardona in Laurie Colbert

Glavne vloge: Nicola Correia-Damude, Patrick McKenna, Claire Lautier, Maya Ritter, Christine Horne, Marco Grazzini

Fotografija: D. Gregor Hagey

Montaža: Phyllis Housen

Glasba: Germaine Franco

Produkcija: Dykon Films, Rechna Varma Productions, Telefilm Canada

Japijevski par Ben and Gail se nenadoma znajde na robu bankrota.

V njuno varčevalno shemo sodi tudi odpoved dela Margariti, mehiški varuški in dotlej nepogrešljivi deklici za vse, zaposleni na črno, zaradi česar ji zdaj zaradi neurejenega statusa v Kanadi grozi izgon v Mehiko. Rešila bi jo lahko le še poroka, ki pa ji njena svobodomiselna kanadska partnerka nikoli ni bila naklonjena.

Ko se Margarita vse bolj nagiba k temu, da bi se vrnila v Mehiko in doma poskusila znova, je nenadoma tarča večkratnih poročnih ponudb, s katerimi jo poskušajo rešiti pred deportacijo.

When illegal Mexican nanny Margarita is fired by her cash-strapped yuppie employers, it sets in motion a chain of events that leaves her torn between loyalties and the law. Desperately in love, but feeling rejected by her commitment-phobic girlfriend, Margarita becomes resigned to starting a new life back home in Mexico. Suddenly, it seems like everyone wants to save Margarita – everyone, that is, except the one person who can actually save her.

Nagrada občinstva za najboljši celovečerni film na Women's International Film Festival France, 2012, in Inside Out Toronto, 2012!

TOREK
27. 11.
20.00

14

TOREK
27. 11.
22.00

Prehodi

(Transitions)

dokumentarni, Kanada, 2012, 12', dvd, ang.

Scenarij, režija, fotografija, zvok in produkcija: Genady Gavleshov

Montaža: Blanca Marcela López

Dokumentarni portret posameznika, ki je našel pogum in svoje življenje dvakrat radikalno spremenil. Da bi zaživel svoj pravi jaz, je prehodil pot od poročenega duhovnika do gejevskega ateista, slednjič pa je podprl tudi preobrazbo lastnega transspolnega sina.

A person finds courage to change his life in two fundamental ways: honoring his true self as he transitions from married priest to openly gay atheist, and respecting the transition of his transgender son.

TOREK
27. 11.
22.00

Brez besed

(Wu Yan / Speechless)

romantični triler, Hong Kong/Kitajska, 2012, 92', blu-ray, ang.
in slov. pod.

Scenarij: Lu Yulai in Simon Chung

Režija: Simon Chung

Glavne vloge: Pierre-Matthieu Vital, Gao Qilun, Yu Yung Yung, Jiang Jian, Si Tu
Yu Ting

Fotografija: Chan Chi Lap

Montaža: Roddy Law

Zvok in glasba: Sebastian Seidel

Produkcija: Heart Production Company

Na rečni obali v malem mestu na kitajskem jugu policisti najdejo golega, zgubljenega Zahodnjaka, ki ne govori in bržkone tudi ničesar ne razume. Policisti ga predajo zdravnikom v splošni bolnici, in ker še vedno noče govoriti, ga od tam nameravajo poslati v umobolnico. Pred zloveščo hospitalizacijo ga reši sočutni bolničar Jiang in ga skrrije v vasi svojega strica. Po naključju odkrije ključ do Zahodnjakove skrivnostne preteklosti, zaradi katere je izgubil dar govora. Napeta in pretresljiva zgodba nas prepriča, da ljubezen preglasi vse besede.

In a remote part of southern China, a mysterious Westerner appears on a riverbank, completely naked. Taken to the local police station and afterwards to the hospital, he refuses to speak. When the hospital's orderly, Jiang, learns that the Westerner is about to be transferred to a mental asylum, he decides to rescue him and takes him to his uncle's village. There, he accidentally discovers a secret that provides a key to the mysterious stranger's past...

SREDA
28. 11.
18.00

Ti & jaz

(Du & Ich / You & Me)

igrani, Švica, 2011, 22', DigiBeta,
ang. in slov. pod.

Scenarij in režija: Esen Isik

Glavne vloge: Lucy Betulius, Nalin Akman, Ersoy Yildirim, Nina Hesse, Eric Rohner, Latife Dagan

Fotografija: Gabriel Sandru

Montaža: Kaya Inan

Zvok: Bernhard Zitz

Glasba: Marcel Vaid

Produkcija: maximage GmbH Filmproduktion

Petnajstletni prijateljici živita v isti soseščini, vendar v kulturno zelo različnih svetovih. Za svoje prijateljstvo se bojujeta, tudi proti volji svojih staršev. Subtilna najstniška drama govori o hrepenenju po ljubezni in opozarja na pomen strpnosti v večkulturnem okolju.

You & Me is the story of two 15 years old girls, who live in the same neighbourhood but in culturally different worlds. Against the will of their parents they fight for their friendship. This is not only a touching teenager drama, but also a film about longing for love and a plea for more tolerance.

SREDA
28. 11.
18.00

Razmerja. 25 let lezbične sekcije ŠKUC-LL, Ljubljana

(Relations. 25 years of the lesbian group ŠKUC-LL, Ljubljana)

dokumentarni, Slovenija, 2012, 82', Beta, ang. pod.

Avtorice: Marina Gržinič, Aina Šmid in Zvonka T Simčič

Koncept: Marina Gržinič

Nastopajo: LGBTQ-skupnost, Ajgul Hakimova, Aldo Ivančič, Barbara Rajgelj, Bogdan Lešnik, Danijela Almesberger, Guy Hocquenghem, Kristina Hočevar, Lepa Mladenović, Marina Gržinič, Mojca Dobnikar, Nada Vodušek, Nataša Sukič, Nataša Velikonja, Nela Pamuković, Nina Hudej, Petra Hrovatin, Sanja Juras, Simona Jerala, Slon in Sadež, Suzana Tratnik, Tatjana Greif,

Toni Marošević, Urška Sterle

Glavna kamera: Zvonka T Simčič

Snemanje na lokacijah: Urška Djukič, Goran Lazin, Valerija Zabret

Montaža: Marina Gržinič, Aina Šmid, Zvonka T Simčič

Zvok: Zvonka T Simčič

Produkcija: Zavod CCC, Ljubljana

Dokumentarni video film je nastal ob 25. obletnici lezbične sekcije ŠKUC-LL Ljubljana (1987-2012) in predstavlja različne procese marginalizacije in boja lezbične scene ter lgbtq-skupnosti za pravice in vidnost, a tudi neverjetno moč lezbičnega gibanja, njegov umetniški in kulturni potencial, kritični diskurz in emancipacijske politike. Film kontekstualizira in opredeli tudi lezbično gibanje v nekdanji Jugoslaviji, lgbtq-skupnost ter feministične in lgbtq-pozicije v kontekstu politike, ekonomije, kulture, umetnosti in pravno-institucionalnega ustroja.

This documentary video film is about the 25th anniversary of the lesbian group ŠKUC-LL (1987-2012) and about the lesbian movement in former Yugoslavia. It is a project that visualizes, and defines the context for the movement and of the LGBTQ community within and with relation to politics, economics, culture, arts and legal institutional structures. The video film includes analysis of the movement in the EU after 2004, when Slovenia became a member of the EU.

S predstavitevijo ustvarjalk filma.

16

Pretep

(Bashment)

drama, VB, 2010, 110', DigiBeta, slov. pod.

Scenarij in režija: Rikki Beadle-Blair

Glavne vloge: Ludvig Bonin, Donovan Christian-Cary, Nathan Clough, Jennifer Daley

Fotografija: Ian Howes

Montaža: Ed Swabey

Zvok: Jake Whitelee

Produkcija: Team Angelica

JJ je beli reper, ki se prebija na urbani glasbeni sceni v Londonu. Toda na reggae tekmovanju, ki se ga udeleži, nasilneži surovo pretepejo njegovega fanta Orlando, za kar dobijo presenetljivo zmerno kazen. A ko se ta bliža izteku, poskuša njihov javni branilec s pomočjo žrtev, katerih življenje so obsojenci močno pretresli, raziskati vzroke nasilnega dejanja. Film se pogloblja v kontroverzne vidike reggaeja in posledice homofobičnih besedil. Režiral ga je britanski režiser in aktivist Rikki Beadle-Blair (FIT), ki je bil v preteklosti že dvakrat gost našega festivala.

JJ, a white, gay rapper is making his way in the underground urban music scene. He's got the skills, the rhymes, and the drive. But he may run into a few hurdles on his reach for greatness; he's white, he's from the sticks, and he's gay. JJ's resolved to come out onstage at the Urban Slam Finals, bringing his boyfriend Orlando along as moral support. But while JJ is onstage, the frustrated Illmanics take out their rage on Orlando.

SREDA
28. 11.
20.00

SREDA
28. 11.
22.00

Laurina zabava

(Lauras party)

igrani, Švica, 2009, 20', 35mm, ang. in slov. pod.

Scenarij in režija: Simon Jaquemet
Glavne vloge: Joëlle Witschi, Bruno Cathomas, Davis Kumpli,
Christian Samuel Weber

Fotografija: Gabriel Sandru, Carlotta Holy-Steinemann

Montaža: Simon Jaquemet, Claudio Cea

Zvok in glasba: Simon Jaquemet, Darko Linder

Produkcija: Graber Filme GmbH

Laura bo praznovala šestnajsti rojstni dan, za katerega si najbolj želi, da bi ga preživela doma s svojimi prijatelji in prijateljicami. Toda njeni obeti se izjalovijo, kajti doma je kaos. Njen oče počiva po prekrokani noči in se ne misli nikamor premakniti, za nameček pa si je domov pripeljal še novega ljubimca.

Laura is going to be 16 in a day's time. She wants nothing more than the house to herself to party the night through with her friends. But her domestic life turned into chaos! Her single-parent father has himself had a hard night's drinking behind him, and to top it all has dragged his new lover back home with him.

Taprav dec

(Stud Life)

drama, VB, 2012, 80', DigiBeta, slov. pod.

Scenarij in režija: Campbell X

Glavne vloge: T'Nia Miller, Kyle Treslove, Robyn Kerr, Simon Savory

Fotografija: Barbara Nicholls

Montaža: Michele Hickson

Zvok: David Sohanpal

Glasba: Jessica Lauren

Produkcija: New Lime Republic Ltd

Temnopolta lezbijka JJ in belopolti gej Seb sta najboljša prijatelja in tudi sodelavca, ki skupaj delata kot fotografa na porokah. Ko se »žrebec« JJ po dolgem času resno zaljubi v očarljivo in skrivnostno domino Elle, je njeno prijateljstvo s Seбом na preizkušnji. JJ je v precepu med prijateljem in ljubico, ki ji le razkrije svoj nenavaden poklic. Campbell X je posnela urbani, queerovski-gverilski prvenec, ki mu je blizu črnska kultura in odločno zavrača glbt-mainstreamovsko držo, vsekakor pa prinaša veder in duhovit pogled na temnejšo stran londonskih ulic.

JJ is a Black Lesbian, she's also a 'Stud'. Together with her best friend, Seb, a white gay pretty boy, they work as wedding photographers. JJ and Seb are both looking for love but in the wrong places. When JJ falls in love with the beautiful diva Elle, she suddenly has to chose between her hot new lover and her best mate. London-set Stud Life is a sexy, young, cool, and gay British urban romance that pays homage to Spike Lee's She Gotta Have It.

ČETRTEK
29. 11.
17.45

Življenje ni pesem s Havajev

(Nije ti život pjesma Havaja / Family Meals)

dokumentarni, Hrvaška, 2011, 50', DigiBeta, ang. pod.

Režija: Dana Budisavljević

Fotografija: Ana Opalić, Tamara Cesarec, Eva Kraljević

Montaža: Marko Ferković, Dana Budisavljević

Zvok: Dubravka Premar, Gordan Fučkar

Glasba: Christian Biegai

Produkcija: Hulahop Ltd.

Dokumentarni film režiserke Dane Budisavljević je v resnici osebna zgodba. Zelo preprosta zgodba o tem, da je lezbijka. Od trenutka, ko je to priznala sebi, do trenutka, ko je to lahko povedala prijateljem, pa do dneva, ko se je izpovedala družini, in slednjič do trenutka, ko je to prikazala skozi družinska kosila v dokumentarnem filmu. Vsak korak je trajal približno 5 let. Zdaj jih ustvarjalka filma šteje 35, njena bitka pa je trajala 20 let. Pravi ji: »Luštna osebna vojna.«

Family Meals is a very personal story. I knew I would have to say to the film audience one day but I wasn't sure how. Actually the story is simple. I am gay. From the moment I felt it to the moment I could admit it to myself, then to the moment I could tell my friends, then to the moment I told my parents and finally to the moment I said it through a film, each step took about 5 years. So I'm 35, and the battle is 20 years long. A cute personal war.

Nagrada Docu Rough Cut Boutique na Sarajevo Film Festival 2011
in nagrada občinstva na ZagrebDox 2012!

18

Da, smo

(Yes we are)

dokumentarni, Poljska/Nemčija, 2011, 69', dvd, ang. pod.

Režija, produkcija in montaža: Magda Wystub

Nastopajo: Anna Laszuk, Roma Ciesla, Viola, Megi, Yga Kostrzewa, Agata Teutsch, Monika Serkowska, Jenni, Asia Pinkshot, Agnieszka Weseli, Magda Szewciow

Fotografija in koprodukcija: Katrina Schaffer

To je prvi dokumentarni film o življenju in organiziranosti poljskih lezbijk. Kakšne so strategije preživetja drugačnih žensk v heteronormativni in homofobični družbi, kjer se skorajda ne pomisli, da poleg gejev obstajajo tudi lezbijke? Kako mačehovska je do njih Poljska Kaczynskijev, katolištva in papeža? Občutki in razmišljanja intervjuvank omogočajo globlji pogled v politično ozračje in boje v sodobni poljski družbi, ki se hitro spreminja. Dokumentarec predstavlja pogosto prikrito in neznano lezbično subkulturo, ki se začenja odločno prebijati na površje in krepi svojo družbeno in politično pozicijo.

Catholicism, Kaczynski and Homophobia. These are the most common themes associated with the word "Poland". If you then start to talk about homophobia in Poland, you usually talk about gay men. This film offers a new perspective. It is the first documentary which focuses on lesbians and women in Poland who don't fit within the heteronormative matrix. This documentary reveals an often hidden subculture as it emerges to the surface.

Prehajanje

(Passing)

igrani, Kanada, 2010, 5', dvd

Scenarij, režija in montaža: Kai Egner

Glavne vloge: Leichin Sinha

Fotografija: Nick Benidt

Glasba: Athens Boys Choir

Kaj storiti, če ne najdeš besed, s katerimi bi se ubranil pred vsiljivimi pogledi in opazkami? V skorajda nemem Egnerjevem filmu se sramežljiva, spolno nedoločena in fluidna ženska upira diskriminaciji na svoj tihi način.

What do you do when you can't find the words to fight back? In this almost short silent, a shy, gender-bending woman resists discrimination in her own quiet way.

ČETRTEK
29. 11.
20.00

Teksas Severnega morja

(Noorzdee Texas / North Sea Texas)

drama, Belgija, 2011, 94', DigiBeta, ang. in slov. pod.

Scenarij: Bavo Defurne in Yves Verbraeken

Režija: Bavo Defurne

Glavne vloge: Jelle Florizoone, Eva Van Der Gucht, Mathias Vergels, Nina Maria

Kortekaas, Katelijne Damen

Fotografija: Anton Mertens, SBC

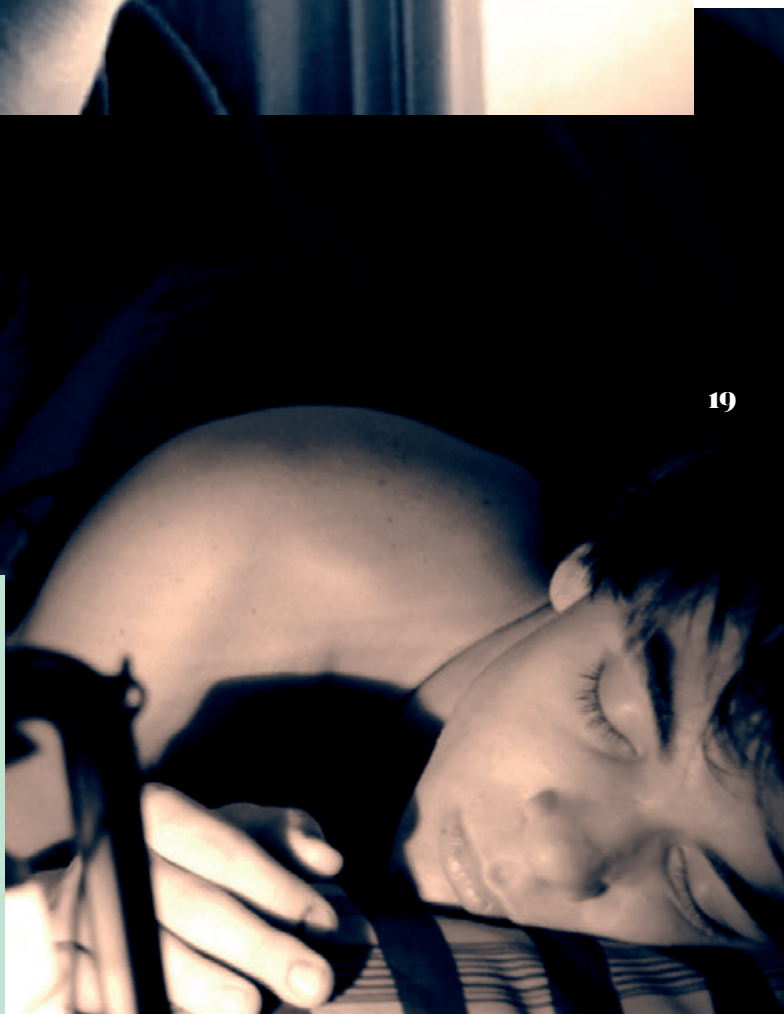
Montaža: Els Voorspoels

Zvok: Johan Somers

Glasba: Adriano Cominotto

Produkcija: An Indeed Films Production

Pim živi s svojo samsko materjo, nekdanjo misico, v majhnem mestecu na belgijski obali, kjer se ne zgodi prav veliko, razen tega, da dobita zanimivega podnajemnika Zoltana, ki oba očara. Introvertirani deček si popestri vsakdan z risanjem in s fantaziranjem o izmišljenih življenjih, svoje porajajoče se želje pa si teši z zbiranjem »izposojenih« predmetov drugih ljudi, ki jih hrani v škatli za čevlje. A lepi prijatelj Gino, v katerega se zaljubi, je seveda prevelik za skrivno škatlo, saj krepko preseže Pimovo domišljijo. A kot je to že običajno, tudi njegovi prvi veliki ljubezni ne kaže najbolje.

Pim lives with his ex-beauty queen, single mother in a small town on the Belgian coast. An introverted boy, Pim brightens up his life with his drawing and dreaming up fantasy lives. He expresses his emerging desires through a secret collection of "borrowed« objects that he keeps in a shoebox. With teenage years comes sexual awareness and he now draws and dreams of Gino, the older boy next door, his motorecycling hero. But this first love seems likely to end in disappointment.

Nagrada za prvenec na festivalu v Montréalu in številne druge nagrade!

Skrivna leta

(Eltitkolt évék / Secret Years)

dokumentarni, Madžarska, 2009, 90', Beta, ang. in slov. pod.

Režija: Mariá Takács

Nastopajo: Mária Bán, Csilla Biró, Ilona Gál, Agáta Gordon

Fotografija: Klára Trencsényi

Montaža: Éva Palotai HSE

Zvok: Jozsef Pótári, Péter Almásy

Produkcija: Fórum Film Alapítvány

Madžarske lezbijke, stare med 45 in 70 let, reflektirajo svoje izkušnje iz komunističnega obdobja. Mnoge se še zelo dobro spominjajo politične represije iz 60-ih in 70-ih let, ko so morale skrivati svojo identiteto oziroma so se lahko sestajale le v skrivnih klubih ali na piknikih. Pred kamero pogumno spregovorijo o tem, kako so preživele to težko obdobje. Tovrstne izkušnje je v romanu *Kozja šminka* (Škuc-Lambda, 2012) pretresljivo povzela tudi madžarska pisateljica Agáta Gordon.

In Secret Years, Hungarian lesbians reflect on their experiences living through the years of Communism. Ranging in age from 45 to 70 years old, these women vividly remember the repression of the 1960s and 70s, when they were forced to hide their true identities and could only "be themselves" at secret clubs and picnics. In this powerful documentary, these courageous women proudly reminisce at the methods used to get through some of the toughest times of their lives.

Po projekciji pogovor z režiserko Mario Takács in s prozaistko Agáto Gordon!

ČETRTEK
29. 11.
22.00

20

PETEK
30. 11.
18.00

Skozi inkedKennyjev objektiv

(Through the lens of inkedKenny)

Kanada/Nemčija, 2012, 17', dvd, ang.

Scenarij in režija: Denize Galiao in Marie Elisa Scheidt
Nastopajo: inkedKenny, Cameron Klemm, Davis Prado, Eric Desbiens, Mike Dunn

Fotografija: Jérôme Hof

Montaža: Volker Gütlein

Zvok: Olivier Léger

Glasba: Esoul&Machine

Produkcija: HFF München, INIS Montréal

inkedKenny je fetišistični fotograf, ki s svojim objektivom ovekoveča gejevsko medvedjo subkulturo v Montréal. Kar se nam na prvi pogled zdi le kot gojenje kulta telesa, se pokaže za izjemni pogled rasno mešanega, HIV-pozitivnega in samosvojega umetniškega fotografa.

inkedKenny is a fetish photographer and shapes the universe of the homosexual bear community of Montreal. What appears at first glance to be a pure body cult is a source of strength in an extraordinary fate.

Brüno

črna komedija, ZDA, 2009, 81', 35mm, slov. pod.

Scenarij: Sacha Baron Cohen, Anthony Hines, Dan Mazer

Režija: Larry Charles

Glavne vloge: Sacha Baron Cohen, Gustaf Hammarsten, Clifford Bañagale

Fotografija: Anthony Hardwick, Wolfgang Held

Montaža: Jonathan Scott Corn, Scott M. Davids idr.

Glasba: Erran Baron Cohen

Produkcija: Universal Pictures, Media Rights Capital, Four by Two

Odtrgani Sacha Baron Cohen je izjemen, nepozabno nesramen, nekorekten, a hkrati drzen in kritičen tudi v vlogi gejevskega »fashionista«, avstrijskega modnega strokovnjaka, ki ga še najbolj zanimajo moda, denar in mladi fantje. Brüno s svojim imidžem in pojavom vedno povzroči zgražanje in zmedo, zato se odloči, seveda na svoj skrajno predrzen način, preizkusiti še druge medijske osebnosti in aktualne družbene pojave, pri čemer mu ne morejo do živega niti homofobi. Skrajno neprimerna in žaljiva, a tudi brihtna komedija v kvazidokumentarnem slogu!

Oscar nominee and Golden Globe winner Sacha Baron Cohen brings you the comedy that has started more conversations, generated more controversy and dared to go further than ever before! As Brüno travels the world in search of fame, everyone he encounters – celebrities, politicians, Hasidic Jews, terrorists and cage fighters – becomes a stepping-stone to stardom, with hilarious results! So prepare yourself for nonstop laughs in the film Peter Travers of Rolling Stone says should be »Numero uno on your funny-time list!«

PETEK
30. 11.
18.00

PETEK
30. 11.
20.00

Stanovanje št. 4

(Apartment Nr. 4)

igrani, Slovenija, 2012, 10', dvd

Scenarij, režija in zvok: Simona Jerala, Daphne van den Blink in Rui Esperança

Glavna vloga: Urška Mežič

Fotografija in montaža: Rui Esperança

Glasba: Jannick Shou

Produkcija: Luksuz Produkcija

Sedemnajstletna Urška se seli v stanovanje, v katerem je kot otrok živela skupaj z babico. Njeno občutenje preteklosti je podano skozi lirične posnetke prizorov, ki govorijo sami zase.

Urška (17) is moving into apartment where she lived with grandmother during her childhood. Her feelings related to the past are shown through lyrical shoots of spaces that speak for themselves.

Soodvisna lezbična vesoljka išče sebi podobno

(Codependent Lesbian Space Alien Seeks Same)

ZF komedija, ZDA, 2011, 76', DigiBeta, slov. pod.

Scenarij in režija: Madeleine Olnek

Glavne vloge: Lisa Haas, Susan Ziegler, Jackie Monahan, Cynthia Kaplan, Dennis Davis

Fotografija: Nat Bouman

Montaža: Curtis Grout

Zvok: Allan Gus

Glasba: Clay Drinko

Produkcija: Codependent Lesbian Space Alien Seeks Same LLC

Na Zemljo pošljejo tri lezbične vesoljke, da bi se tako znebile romantičnih občutij, ki domnevno zastrupljajo njihov rodni planet Zots. Ker naj bi jim na Zemlji, še posebej na njujorški sceni lezbičnih zmenkarij, zagotovo zlomili srca, se bodo lahko kmalu vrnile domov. Vesoljki Zylar in Barr se nesrečno zaljubita druga v drugo, Zoinx pa se zbliža z ljubečo Zemljanko Jane in nič ne kaže, da bi se tako kmalu »razstrupila« ljubezni. Pravzaprav je njihova nekoliko komična misija zdaj resno ogrožena. Na sledi pa so jim tudi vladni agenti oziroma »možje v črnem« ...

Codependent Lesbian Space Alien Seeks Same follows the adventures of three lesbian space aliens on the planet Earth, and the story of the romance between Jane, a shy greeting card store employee, and Zoinx, the woman Jane does not realize is from outer-space. Meanwhile, two government agents, or 'Men In Black,' are closely tracking Jane and the aliens while harboring their own secrets.

PETEK
30. 11.
20.00

Moj brat hudič

(My Brother the Devil)

drama, VB, 2012, 111', DigiBeta, slov. pod.

Scenarij in režija: Sally El Hosaini

Glavne vloge: Saïd Taghmaoui, James Floyd, Fady Elsayed, Aymen Hamdouchi, Ashley Thomas, Anthony Welsh

Fotografija: David Raedeker

Montaža: Iain Kitching

Zvok: Jovan Ajder

Glasba: Stuart Earl

Produkcija: Wild Horses Film Company, Rooks Nest Entertainment Production

Brata Mo in Rašid živita v tradicionalni egiptovski muslimanski družini v Londonu. A na drugi strani vrat njihove hiše je popolnoma drug svet – ulice Hackneyja. Mo občuduje svojega starejšega brata Rašida, ki preprodaja drogo, in si želi biti njemu podoben. Toda Rašid, karizmatični vodja okoliške tolpe, se želi slednjič odrešiti nepoštenih poslov in z izkupičkom plačati šolnino za svojega brata, da bi tako vsaj on bolje živel. Kljub temu se Mo počasi pogreza v kriminalno podzemlje, ko pa odkrije še Rašidovo skrivno razmerje, ga premagajo versko obarvani predsodki, ki resno ogrozijo njuno vez.

Mo is a young boy growing up in a traditional Egyptian household. The impressionable Mo idolizes his handsome older brother Rashid and wants to follow in his footsteps. However, Rashid, a charismatic and shrewd member of a local gang, wants a different life for his little brother and deals drugs hoping to put Mo through college. One eventful summer, Rashid's sexual awakening forces Mo to confront his own fears and phobias and threatens to tear the brothers apart.

Dobitnik nagrad na Sundance festivalu,
v San Franciscu in v Los Angelesu!

22

PETEK
30. 11.
22.00

Pogovor o islamu in homoseksualnosti:
Marjana Harcet, Andrej Zavrl, Brane Mozetič

Kako preživeti kugo

(How to Survive A Plague)

dokumentarni, ZDA, 2012, 115', dvd, slov. pod.

Režija: David France

Nastopajo: Peter Staley, Garance Franke-Ruta, Mark Harrington, Spencer Cox, Larry Kramer, Bill Bahlman

Fotografija: Derek Wieseahn

Montaža: T. Woody Richman, Tyler H. Walk

Zvok: Lora Hirschberg

Glasba: Stuart Bogie, Luke O'Malley

Produkcija: Howard Gertler, David France

Leta 1987 je minilo že šest temačnih in brezupnih let od izbruha epidemije aidsa in hkratne ignorance ameriške vlade, ki med aids krizo dolgo časa ni ukrepala. Takrat pa se iznenada organizirajo in nastopijo z izjemno odmevnimi, včasih dramatičnimi akcijami zvečine HIV-pozitivni aktivisti skupine ACT UP v njujorškem predelu Greenwich Village. Njihove večletne politične aktivnosti, ki so jih skrbno in redno snemali in arhivirali sami aktivisti, slednjič le obrodijo sadove.

In the dark days of 1987, the country was six years into the AIDS epidemic, a crisis that was still largely being ignored both by government officials and health organizations—until the sudden emergence of the activist group ACT UP in Greenwich Village, largely made up of HIV-positive participants who refused to die without a fight. Emboldened by the power of rebellion, they took on the challenges that public officials had ignored, raising awareness of the disease through a series of dramatic protests.

SOBOTA

1. 12.

17.45

SOBOTA

1. 12.

20.00

Atomi

(Atomes / Atoms)

igrani, Belgija, 2012, 18', dvd, ang. pod.

Scenarij in režija: Arnaud Dufeys

Glavni vlogi: Vincent Lecuyer, Benoît Cossaert

Fotografija: Lucien Keller

Montaža: Nicolas Bier

Zvok in glasba: Timothee de Backer

Produkcija: Media Diffusion

Vsakdanjo rutino štiriintridesetletnega vzgojitelja Huga, ki poučuje v internatu, iztira izzivalno vedenje najstnika Julesa.

Poveže pa ju še kaj več kot zgolj šolska lekcija o atomih.

Hugo, 34, educator at the boarding school, finds his daily life disrupted by Jules, a provocative teenager.

SOBOTA
1. 12.
20.00

Let My People Go!

romantična komedija, Francija, 2011, 96', DigiBeta, slov. pod.

Scenarij: Christophe Honoré, Mikael Buch

Režija: Mikael Buch

Glavne vloge: Nicolas Maury, Carmen Maura,
Jean-François Stévenin, Amira Casar

Fotografija: Céline Bozon

Montaža: Simon Jacquet

Zvok: Benoît Hillebrant

Glasba: Éric Neveux

Produkcija: Les Films Pelléas, France 2 Cinéma, Jouror Productions, idr.

Ruben je nekoliko afektirani francoski gej, ki živi v idiličnem svetu z ljubimcem Teemujem na Finskem, kjer je tudi zaposlen kot poštar. Po nesporazumu z dostavo pošiljke, v kateri je veliko denarja, se Ruben in Teemu spreta. Ruben odide in v času judovskega praznika obišče svojo disfunkcionalno družino v Parizu. Tam pa nanj že preživijo ključne, a nič manj zabavne preizkušnje. Režiserju je uspelo združiti stereotipe judovske in gejevske kulture z nadvse humornim izidom. Barvita in sladko sprevržena filmska pravljica!

A Nordic gay couple seeks reconciliation after their fantasia existence implodes in this kitschy romantic comedy fusing Jewish and gay cultures. Nebbishy Ruben lives with his pretty, blond boyfriend while delivering mail in small town Finland. A money parcel mix-up ends in a lover's quarrel, sending a tearful Ruben back to Paris and his devout but dysfunctional Jewish family. Milking laughs from every madcap situation, Let My People Go! is a deliciously perverse fairytale.

24

SOBOTA
1. 12.
22.00

Tišina

(Silencios / Silences)

igrani, Španija, 2011, 5', dvd

Scenarij, režija, fotografija in montaža: Javier Sanz

Glavni vlogi: Saras Gil, Jeanne Morell

Zvok in glasba: Albert Ribas Suarez

Produkcija: Huerfanos

Ljubimki se po prepiru razideta. Žalost zaradi ločitve je v tem subtilnem ljubezenskem utrinku prikazana brez besed.

With no words the feelings of separation between lovers wading in the aftermath of a fight are beautifully communicated in this sultry, moody lesbian love story.

SOBOTA
1. 12.
22.00

Da ali ne

(*Yak Rak Ko Rak Loei / Yes or No*)

romantična komedija, Tajska, 2010, 111', DigiBeta, ang. in slov. pod.

Scenarij: Nepali

Režija: Saratsawadee Wongsomphet

Glavne vloge: Arisara Tongborisuth, Soranut Yupanun, Sucharat Manaying, Supanart Jittaleela

Fotografija: Ruengwit Ramasoota

Montaža: Saranii Wongpan

Glasba: Nimit Jitranon

Produkcija: Chatchada Musikaratuay, Bandit Thongdee

Prva tajska lezbična romantična komedija, postavljena v živahno študentsko naselje. Študentka Pie se preseli k novi sostanovalki Kim, mladi bučarki. Ker se je Pie ravnokar znebila prejšnje lezbične sostanovalkke, cmerave Jane, je še ena lezbijka zadnje bitje, ki bi si ga v tem trenutku želela v svoji bližini. Zato prostor v njuni študentski sobi razdeli na dve polovici in mejo med njima skrbno označi. Toda občutljiva in umirjena Kim jo kljub začetnemu nezaupanju vse bolj privlači. Da bo med njima preskočila iskra, je neizbežno, a kaj ko ima Pie še vedno fanta, ki njuno vez jemlje še kako resno in zagreto.

The first Thai lesbian romantic movie, Yes or No, tells the story of Pie, a college girl who holds a negative attitude about tomboys. Yet she finds out that her new room-mate, Kim, is a real tomboy, and a woman who dresses like a man and who likes women. The initial mistrust slowly changes into something else as Kim begins to pursue Pie who has a boyfriend. But when it comes to love, it is never simple ...

ČETRTEK
22. 11.
20.00

Trans

dokumentarni, ZDA, 93', dvd, ang.

Režija in montaža: Chris Arnold

Nastopajo: Danann Tyler, Bill Tyler, Sarah Tyler, Pam Patrick, Jamison Green, Ph.D., Christine McGinn, D.O., James Tyler, Cris Salamanca, Lilibeth Carrillo
Fotografija: Jon Dunham, Jerry Feldman, Ed Stevens

Zvok: Rich Rauh

Glasba: Wayne Gratz

Produkcija: A Rose Works and Sex Smart Film Production

Izjemen dokumentarec o moških in ženskah in vseh vmesnih variacijah, skratka o transspolni skupnosti, morda najmanj razumljeni in najbolj diskriminirani v Ameriki in po svetu. Ustvarjalce filma je navdihnila neverjetna življenjska zgodba Christine McGinn, ki zdaj opravlja pomembno delo kot transspolna kirurginja. Videli bomo pisano podobo transspolne skupnosti ter slišali zgodbe o zmedbi in pogumu, vznemirjenju in čustvih, ki niso bila nikoli razkrita – vse do danes.

Trans is an extraordinary documentary feature about men and women...and all the variations in between. It is about the Transgender Community, perhaps the most misunderstood and mistreated minority in America and around the world. Inspired by the incredible story of Dr. Christine McGinn and her important work as a transgender surgeon, Trans provides the stories of confusion and courage, excitement and emotion that have never been told—until now.

Darilo: knjiga Kate Bornstein Spolni izobčenci

Off
OPEN
LJUBLJANA

Mami prihaja

(Mommy is coming)

seksi komedija, Nemčija, 2012, 68', dvd, ang.

Scenarij: Sarah Schulman in Cheryl Dunye
 Režija: Cheryl Dunye
 Glavne vloge: Papi Coxxx, Lil Harlow, Maggie Tapert, Wieland Speck, Cheryl Dunye
 Fotografija: Sanne Kurz
 Montaža: Oscar David, A. B., Jörn Hartmann
 Zvok: Angela Anderson
 Glasba: Key Party, Eat Lipstick, Mike Colossal, The Kamikaze Queens, Agent Ribbons, idr.
 Produkcija: Jürgen Brüning Filmproduktion

Dylan in Claudia imata strastno in razmeroma odprto ljubezensko razmerje. Toda Dylan je prepričana, da ji Berlin lahko ponudi še kaj več od monogamnega lezbičnega razmerja. Tako se dekleti odločita, da bosta raziskali divje berlinsko seksualno življenje. Dylan odkrije nov seks klub, Claudia pa postane Claude in v hotelu, kjer je zaposlena, spozna zrelo, privlačno tujko Helen, s katero preizkusi svoj na novo odkriti pristop k romanci. Seveda pa Claudia ne ve, da ima »njegova« Helen v Berlinu hčer Dylan ... Seksi in drzna komedija s hepiendom, kjer vsi končajo v postelji!

Claudia and Dylan decide to set off on a journey of discovery: Dylan discovers a new sex club where friendly young women help her to chart her own erotic map. Claudia becomes Claude and, at the hotel where she works, meets mature attractive Helen with whom she explores a new approach to love. Being with Claude makes Helen almost forget that she only came to Berlin to take her revenge on her husband and to see how her daughter Dylan is getting along. In the film's grand finale, everything and (almost) everyone comes together in a hotel bed ...

Nagrada Feminist Porn Awards 2012!

Fuk drugače xxx

(Fucking different xxx)

porno omnibus, Nemčija, 2011, 94', dvd, ang.

Koncept: Kristian Petersen
 Režija: Maria Beatty, Bruce LaBruce, Jürgen Brüning, Emilie Jouvét, Manuela Kay, Kristian Petersen, Courtney Trouble, Todd Verow
 Produkcija: Jürgen Brüning Filmproduktion

Osem kratkih filmov, ki so jih režiserji in režiserke posneli v Parizu, Berlinu in San Franciscu, in sicer o drugem spolu in seksualnosti. Izid je povsem nov pogled na seksualne apetite in raznolikosti, daleč od prepoznavnih klišejev, s svežim in včasih tudi humornim pristopom. To je queerovski pogled na lezbične, gejevske in transspolne različice seksualnosti, ki nedvomno poskuša predstaviti pogled »druge/ga«.

Lesbian, gay and transgender Sex from a new perspective. In Fucking Different XXX it's the passion for explicit sex scenes that brought eight international filmmakers together. The eight short films shot in Paris, Berlin and San Francisco are about intensive sex, quick sex, romantic sex, funny sex, the first sex and the last sex. The range goes from a lesbian quickie in the toilet, a bloodthirsty orgy, romantic fisting all the way to wet teenage dreams. The queer filmmaker each made films about »the other gender« and their sexuality.

POGOVORI Z NAŠIMI FILMSKIMI PARTNERJI

KOPER

Kaj vas je spodbudilo, da ste v bogat program društva DPZN vključili še delček FGLF? Morda sodelovanje z DIH-om?

16 in 35 milimetrske ter video projekcije so že 22 let temeljni del programa DPZN v MKSMC, takozvane robne družbene skupine pa so bistveno osredotočenje našega društva. »Katalizator« sodelovanja FLGF je bilo društvo DIH. Hvala mu! V Istri pod Slovenci, ki jo razširjeno in neprijetno imenujejo Obala, se nam zdi FLGF »podružnica« svetilnik, ki občasno predira temoto in puščobo prevladovalnih modelov obnašanja in življenja.

Kakšne filmske zvrsti najraje predvajate v vašem klubu?

Izbiramo seme iz plevla ponudbe domačih distributerjev, ob tem pa moramo zajemati iz seznama »zveličavnih« filmskih del, ki jih podpira podministrstvo za kulturo. Za nas so najboljši filmi na primer romunski, nesprijaznjeni smo z družbeno danostjo, zanima nas umetnost, ki ni pozabila na človeka.

Kolikor vem, so filmske projekcije pri vas dobro obiskane. Kako v manjšem slovenskem mestu pritegnete publiko, da si ogleda filme, ki obravnavajo glbt-teme?

Tudi Ljubljana se nam zdi majhno mesto. GLBTQ-»populacija« sama največ naredi za obveščenost o dogodkih, ki jo zanimajo. FLGF smo razglašali približno tako in toliko kot (večinoma manj uspešno) razglašamo redni filmski program. Obiskano predstav pa je bila nadpovprečna mogoče zaradi povezanosti ljudi, ki jih teme zanimajo. Svoje je dodala tudi že omenjena temotnost in puščoba prostora, v katerem delujemo in ga je imenoval stari Milčinski Butale.

Marko Breclj,
Društvo prijateljev zmernega
napredka, Koper

CELJE

Celjski kino Metropol je bil prvi partner FGLF izven Ljubljane (od l. 2004). Bi lahko po teh letih povedali, katera celjska publika si pride ogledat tovrstne filme?

Pravzaprav zelo težko. Zagotovo si jih ogledajo tudi sicer redni obiskovalci našega kina, tisti, na katere lahko vedno računamo. Ne upam si ugibati, zakaj ni več »ostale« publike, zagotovo pa je ob večerih, ko so na sporedu filmi FGLF-ja, več sramežljivih pogledov v temnih kotih naše kavarne.

Na nekatere projekcije so prišli tudi filmski gosti, režiserji ali režiserke filmov. Je njihov obisk kaj prispeval k večjemu zanimanju za film ali spodbudil živahnejšo razpravo po projekciji?

Največje število obiskovalcev je bilo ob projekciji domačega filma *Dečki*, ki ga je režiral Stanko Jost in v katerem so igrali priznani celjski (gledališki) igralci. Projekciji je sledil pogovor z akterji, ki je bil kar živahen, celoten dogodek pa je minil ob prijetnem druženju.

Torej je bil to najbolj priljubljen film?

Da, kot že rečeno, je bila najbolj obiskana projekcija slovenskega filma *Dečki*, ko je bilo v dvorani okoli dvesto ljudi.

Samo, Metropol Celje

PTUJ

Od kod pravzaprav pobuda Gimnazije Ptuj, ki se je odločila za prikazovanje par filmov s FGLF, in to v časih, ko so bile problematične že Legebitrine delavnice, če o splošnem vzdušju v času sprejemanja družinskega zakonika niti ne govorimo ...?

Če predpostavimo, da je 5 do 7 (popravite me) odstotkov populacije istospolno usmerjenih, potem ni mogoče, da ga med našo gimnazijsko populacijo ne opažamo. To lahko pomeni le, da je naše okolje razkritju neprijazno. Spremeniti, senzibilizirati to okolje, je bila naša temeljna ideja.

Človekove pravice in ožje, svobodna izbira partnerjev, je del šolskega kurikula. A še tako dobro predstavljena šolska snov ne nagovori tako kot kvaliteten film in izčrpna razprava po njem.

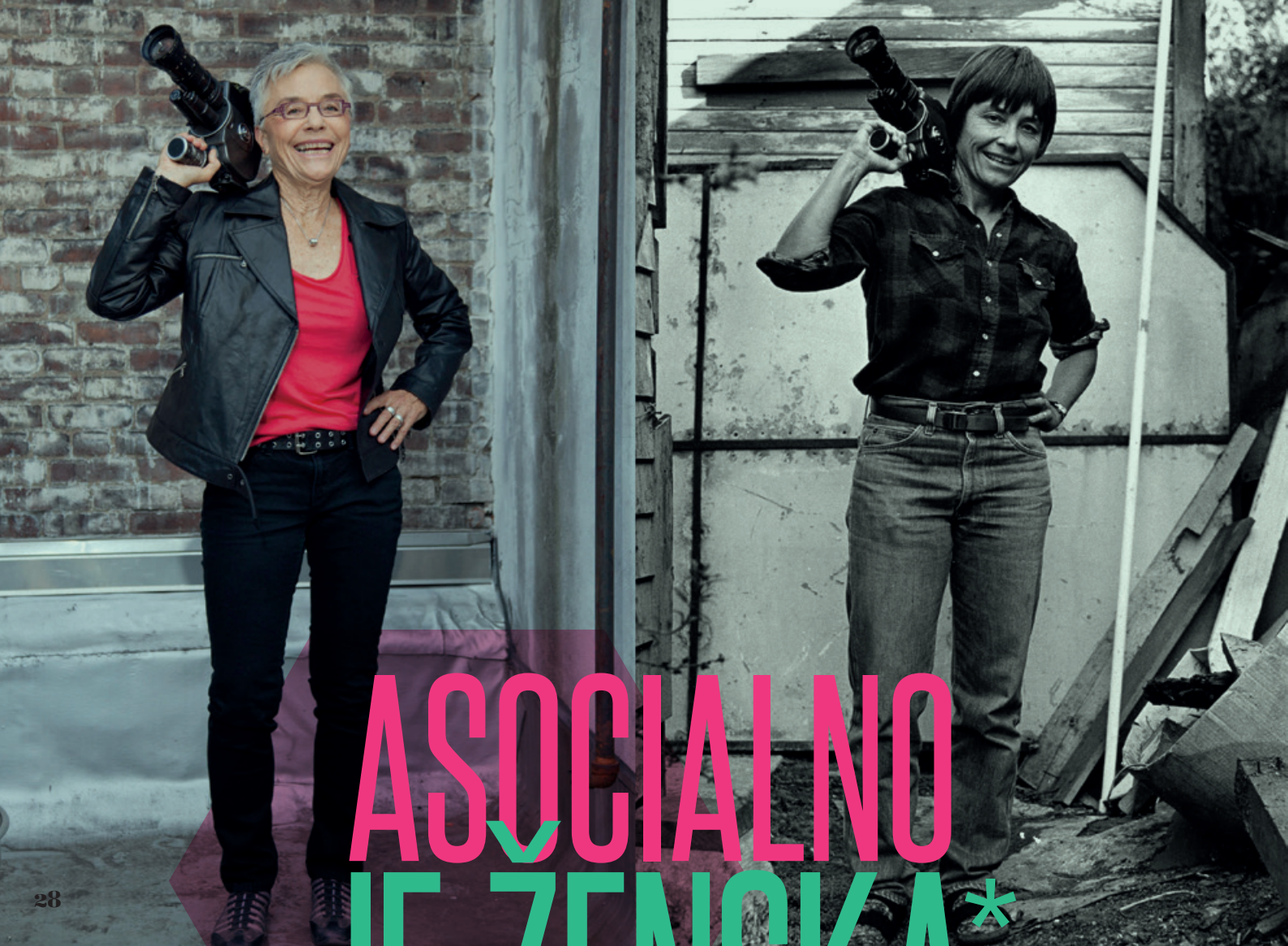
Kakšne filme si dijaki in dijakinje najraje ogledajo? Ali se kdaj po projekcijah razvijejo tudi razprave?

Moramo pohvaliti organizatorje, ker smo imeli res dober izbor filmov. Zgodbe so govorile o gimnazijski populaciji in so v veliki meri prikazovale stiske mladostnikov, ki so začutili homoseksualno usmerjenost. Ta tema je bila vedno integrirana v ostalo problematiko mladostnikovega odraščanja (osamljenost, nerazumevanje, zatekanje v virtualen svet, prijateljstvo, iskanje mesta v družbi). To so teme, s katerimi se lahko identificirajo vsi dijaki, ne glede na spolno usmerjenost in omogočajo vsem predmetnim področjem (filozofija, sociologija, psihologija) poglobljeno razpravo. Povabili smo tudi dr. Romana Kuharja, ki je dijakom s teoretsko poglobljenim in razumljivim ter s primeri bogatim predavanjem približal to problematiko.

Menite, da predvajanje filmov lahko bistveno prispeva ne le k razvijanju čuta za filmsko estetiko, ampak tudi k ozaveščanju mladih gledalcev in gledalk?

Mladostnike, ki se soočajo z drugačno spolno usmerjenostjo, plaši reakcija okolice; grobost odklanjanja se kaže preko vulgarnosti in surovosti vicev na to temo in zavračanja parad ponosa. S filmskimi podobami mladostnikov in njihovimi stiskami želimo ustvariti okolje, kjer se o stiskah govori in hkrati ustvariti okolje za razkritje. Menimo, da smo fokus iz tabuizirane teme premaknili v razpravo o človekovih pravicah. Pokazali smo, da je istospolna usmerjenost ena od oblik spolne identitete in sodi v področje subjektive svobode.

Vida Otič, Gimnazija Ptuj

28

foto: Susan Wides

ASOCIALNO JE ZENSKA*

*Citat iz filma Nitrate Kisses

Ameriška režiserka in filmska umetnica **Barbara Hammer** se je rodila leta 1939 v Hollywoodu, v Kaliforniji, v Združenih državah Amerike. Leta 1961 je diplomirala iz psihologije na *University of California* v Los Angelesu. Leta 1963 je na *San Francisco State University* v Kaliforniji najprej zaključila magisterij iz angleške literature, nato pa leta 1975 še magisterij iz filma. Pozneje, v letih 1996–1997, se je na podiplomskem študiju na *American Film Institute* v Los Angelesu posvečala tudi multimedijским digitalnim študijam.

Barbara Hammer je pionirka **lezbičnega filma** in **Queer Cinema**, antološka umetnica na področju filma, videa, instalacije, performansa in multimedijev, njen impresivni opus je prava filmska enciklopedija.

Njene umetnine hranijo zbirke po vsem svetu, od *Museum of Modern Art* v New Yorku, preko *Centra Georges Pompidou* v Parizu, *Nacionalnega filmskega arhiva* v Bruslju, *Nizozemskega filmskega arhiva* v Amsterdamu, do *Avstralske filmske knjižnice* v Sydneyju in *Tajvanske nacionalne filmske knjižnice* v Taipeju. Retrospektive

so ji posvetili svetovni umetniški centri *Tate Modern* London, *Museum of Modern Art* New York, *Reina Sophia* Madrid, *Irish Film Centre* Dublin, *Umetniški center* v Seulu ... Prejela je številne ugledne nagrade: *Shirley Clarke* za ustvarjalce na področju avangardnega filma, *The Women In Film*, mednarodnega filmskega festivala St. Louis, nagrade *Teddy* in *Polarni medved* na Berlinalu, nagrado *Leo* Filmskega festivala Flaherty, nagrado *Black Maria*, nagrado *Internacional de Cine Realizado por Mujeres Madrid* in mnoge druge. Dva najnovejša filma – *Generacije* (2010) in *Odtok Maye Deren*

(2011) sta bila lani na Berlinalu dobitnika nagrade *Teddy* v kategoriji za najboljši kratki film. Leta 2010 je pri založbi *Feminist Press* izšla njena avtobiografija *HAMMER! Making Movies Out of Sex and Life*.

Povojni ameriški umetniški film je – za razliko od hollywoodskega, ki je poskušal lezbištvo na vse načine cenzurirati in zastreti – ženski homoerotiki odprl vrata. Pa ne le to, vrata so se odprla, in to na stežaj – **upodabljanje lezbištva** so, v razburkani atmosferi vzpona feminističnega gibanja in s pojavom **neodvisnega lezbičnega filma** v ZDA od 70-tih let naprej, v svoje roke vzele lezbijke same in začele snemati lezbične filme o lezbijkah. Tako sta bila prvič v zgodovini lezbični lik in lezbična želja na filmskem platnu prikazana z vidika avtentične osebne izkušnje. Ta perspektiva je omogočila vpogled onstran tradicionalne heteronormativne matrice ter skozi optiko lezbijke same.

Zgodovinsko gledano je vse dotlej kinematografija lezbištvo **mutilirala** – brisala, dušila, kamuflirala, kodirala, prikrojela, ukalupljala v strejtoovski režim, skratka zlorabljala. Filmarke **neodvisne produkcije** temu naredijo konec; lezbištva se lotijo kot legitimne teme. Njihov cilj je predstaviti »nepredstavljivo«, ga locirati v vidno polje, kljubovati represiji in izbrisu z eksplicitnimi, transparentnimi podobami.¹

Barbara Hammer se je razkrila, ko je bila še poročena in je poučevala na kolidžu v Santa Rosi v Kaliforniji, nakar je zapustila moža in se z motorjem odpeljala novemu življenju naproti. Spominja se: »I was a housewife and married. And I thought there is more to life than this. *I can do more than serve coffe.*«² Fascinantno filmsko kariero je začela v zgodnjih 70-ih. Pri tem ima usodno vlogo avantgardna ameriška filmarka Maya Deren. Snemati je začela kratke eksperimentalne filme, na podlagi osebne izkušnje telesa in seksualnosti. Leta 1974 je posnela prvi lezbični film v zgodovini – *Dyketactics / Lezbotaktika*. Zgodnji filmi so kratki eksperimentalni filmi, ki entuziastično raziskujejo žensko seksualnost in užitek, ki sta bila pred tem, kakor sama pravi »terra incognita v geografiji filma«. Leitmotiv je odkrivanje lezbične želje in tabuizirane telesnosti, iskanje lezbične ikonografije, jezika in manifestacij lezbištva. V pionirskem obdobju se je oblikovala **estetika lezbičnega filma**, ki pri Hammerjevi pomeni razmerje *pogled in dotik* – filmsko platno, oko na eni in senzualnost telesa na drugi strani.

Razviden je vpliv zgodnjega feminizma, ki lezbištvo definira kot način osebne in politične osvoboditve. Ena od postavk **lezbičnega separatizma** 70-ih let – ko so se v ameriškem prostoru razplamtele **feministične seksualne vojne**, ki so razblinile idejo o solidarnem feministično-lezbičnem sestristvu in odprle konflikt med konservativnim antipornografskim ter radikalnim lezbičnim feminizmom – trdi, da lezbištvo ni le vrsta seksualnosti, ampak zasedba politične pozicije.

V kontekstu **lezbičnega feminizma** 70-ih let se Hammerjevo uvršča v **kulturni feminizem**.³ Zanj sta značilna odmik od neposrednih političnih vprašanj in preusmeritev v ideologijo starodavnih matriarhatov. Ta navdih je treba videti v luči tedanje emancipacije, ki je kot protiutež patriarhatu postavljala matriarhat. Podobne vzgibe, ki so se vzajemno oplajali, je opaziti tudi v sodanem akademskem feminizmu in drugih diskurzih, npr. v ameriški arheologiji, kjer je Marija Gimbutas razvila teorije o prazgodovinski **Veliki Materi Boginji**. Nekateri zgodnji filmi, npr. *Great Goddess / Velika boginja* (1977), *Moon Goddess / Mesečeva boginja* (1976), *Women's Rites / Žensko obredje* (1974) odsevajo slaveč odnos do arhetipske moči ženskosti. Moč matriarhata zaslutimo v harmoniji golih žen-

¹ *Neodvisna filmska produkcija* je tipično ameriška praksa nizkoprorračunskih umetniških filmov, sredstva so pogosto iskali kar preko časopisnih oglasov. Film tega časa ciljno naslavljajo lezbično javnost kot tisto, ki specifično tematiko zna »brati« in razumeti, zato so bile običajne projekcije *women-only*.

² »Bila sem gospodinja in poročena žena. In zdelo se mi je, da je v življenju še kaj več od tega. Lahko naredim več, kot pa strežem kavo.« www.barbarahammer.com

³ Andrea Weiss, *Vampirke in vijolice*, 2010.

skih teles na deviških gozdnih jasad, v spoju ženskih reproduktivnih organov z naravo, v liricnem sožitju gladkih ženskih torzov, v ritualih očiščenja.

Lezbištvo vstopi v zgodovino filma tudi skozi simbolizem esencialne ženskosti, vendar je tudi v tem segmentu **izrecno politično**. Intervencija lezbičnega filma nastopi kot **korekcija** kulturnega zanikanja lezbičnega telesa in želje; na filmsko platno planejo tabu teme – menstruacija, orgazem, lezbična erotika. Deluje tudi kot **korektiv** obstoječih podob lezbične seksualnosti. Zato je v nekaterih erotičnih prizorih režiserka hkrati tudi akterka. Svoje lastno telo uporablja kot edini zanesljivi vir, kot legitimizacijo. V štiriminutnem črno-belem filmu *Lezbotaktika* se oko kamere najintimneje približa in usmeri v sam erotični akt med režiserko in njeno partnerico. Kontroverzni film je povzročil silne reakcije, pozneje se režiserka spominja: »*Z Lezbotaktiko sem imela srečo, takrat se sploh nisem zavedala, da je to prvi lezbični film, ki ga je posnela lezbijka. Sicer bi bila boječa in prestrašena, namesto tega sem kar planila in pustila svoji energiji, da me nosi skozi delo ...*«⁴

Filmski pogled *Hammerjeve* se v času razvoja **queerovske** estetike, v 80-ih letih ter pozneje razsloji in premesti tudi na druge teme; razvije zanimanje za raznolikost, fragmentiranost lezbištva in skrb za ranljivost v reprezentaciji telesa. V pogajanjih za vidnost raziskuje reprezentacijo marginaliziranosti lezbijk, gejev in transidentitet v družbi ter, kar je še zlasti pomembno, marginalizacije znotraj same lgbt-kulture: staranje in diskriminacija starih na homosceni, rasizem, institucijo klozeta, S/M subkulture, družinske vezi, lezbijke v nacističnih taboriščih, atipične homoerotike ... Vse skozi raziskuje tudi film kot medij, njegovo strukturo in tehnološko zmožljivost, a za razliko od strukturalističnega filma ne izvzema telesa in emocij.

Ena od poglobitnih razsežnosti karizmatičnega dela Barbare Hammer je iskanje zgodovine lezbištva. Eksperimentalni dokumentarni filmi, denimo *Nitrate Kisses / Nitratni poljubi* (1992) ali *Female Closet / Ženski klozet* (1998) so spominski arhivi iz skrite, zamolčane lezbične zgodovine, ki jo režiserka znova odkriva in obudi v življenje; bežeče in izginjajoče podobe, arhivski citati in fotografije, inserti, zlepljeni fragmenti. »*Vse je treba ohraniti,*« pravi Hammerjeva, »*da bi razumeli življenje.*«⁵ V filmskih esejih se opozarja na manko vizualnih arhivskih zapisov, ki bi ilustrirali lezbično preteklost, zgodovinsko in erotično dediščino ženske homoerotike.

Krhkost in minljivost zbledele, nedokumentirane preteklosti ponazarja tudi fizična minljivost filmskega traku, posnetki na trakovih *super 8mm* ali *16mm*. Uporaba optičnega dotiska, efektov poroznega, popraskanega, manjkajočega traku, presvetljenega filma in negativov, vizualnega kolaža, prekrivanja, koloriranja in drugega manipuliranja, služi kot motilec čistosti percepcije. Manjkajočo zgodovino je mogoče upodobiti tudi s pomočjo hibridnih žanrov in animacije. In če je bilo treba, film tudi umakniti s platna.

Tatjana Greif

FGLF je v preteklosti že predvajal njene filme. 1995 *Nitrate Kisses* in lezbične videe 1986-1990 (*Snow job: The media hysteria of AIDS*, *TV Tart*, *Two bad daughters*, *No no nooky T.V.*, *Hot Flash*, *Thanatos*), leta 1998 *Ženski klozet* (*The Female Closet*) in 2011 *Odtok* *Maye Deren*.

⁴ Revija *Bomb*.

⁵ www.barbarahammer.com

Urša Kastelic Andreja Celija pogovor z ustvarjalkama filma

30

Kako je sploh prišlo do ideje posneti film Janez? Kako to, da sta delali v duetu, ali sta že kdaj delali skupaj?

Spoznali sva se letos, na delavnici dokumentarnega filma, ki je potekala v okviru GLOBALNE SOFE. Vsak udeleženec naj bi sam ali v skupini posnel kratek dokumentarni film. Obe sva želeli posneti dokumentarec z GLBT-tematiko, tako sva združili moči in nastal je film Janez.

Ali so bili kakšni zadržki Janezovih sorodnikov, da sodelujejo pri filmu? Ali pa morda Janezovi? Ali česa ni hotel povedati?

Janezova družina je zelo odprta. Mislim, da zadržkov niso imeli. Pogosto pa se postavi vprašanje, zakaj v filmu ni nastopila Janezova mama. Odgovor ne razkriva nobene skrivnosti, gospa ima namreč tremo pred kamero.

Kako sta tehnično izpeljali projekt, snemanje, je bilo kaj stroškov, kdo jih je kril?

Film smo snemali dobre tri mesece v gverilskem stilu, na način: "Ali imamo jutri čas? Ja, OK, gremo snemat." Stroški so seveda bili, vendar minimalni, krili sva jih sami, večina je šla za gorivo. Bili bi veliko večji, če ne bi imeli svoje opreme ali pa če bi kupili dodatno opremo, kot je na primer mikrofoni, ki bi nama zelo prav prišel.

Pri nas tako rekoč nimamo filmov na GLBT-temo, tudi sedaj ne, ko lahko že vsak posname film brez posebnih stroškov. Zakaj mislita, da je tako?

Mogoče zaradi tega, ker GLBT-filmi zanimajo v glavnem samo določeno (glbt) populacijo. Zakaj pa med nami ni več oseb, ki bi snemale filme z GLBT-temo, pa ne znava odgovoriti ... Je pa

res, da je v Sloveniji vse več dobrih nizkopračunskih kratkih in dolgometražnih filmov in da se na področju filma stvari hitro spreminjajo. Misliiva, da v prihodnje lahko pričakujemo tudi več filmov z GLBT-tematiko.

Ali gledata GLBT-filme in ali mislita, da morajo biti tudi festivali GLBT-filma?
Seveda jih gledava in prav je, da so tudi festivali GLBT-filma.

Sta dobili kake odzive na film, ali pa jih je dobil morda Janez?

Odzivi na film so bili zelo pozitivni. Tudi Janez ga je pokazal svojim prijateljem in družini – vsem je bil všeč.

Imata v načrtu kak nov projekt?

Imava. Pred kratkim smo še z eno punco začeli delati na novem projektu. Čeprav so se stvari nekoliko zakomplicirale in smo naleteli na določene ovire, se bomo potrudile, da film speljemo do konca. Mogoče ga boste lahko videli že na naslednjem Festivalu gejvskega in lezbičnega filma.

Brane Mozetič

Svoje filmsko delo si začela pri aktivistično zastavljenih filmih Vstaje Lezbosov. Stanovanje št. 4 je poetični in estetski film, tudi veliko intimnejši. Od kod ta »preklop«?

Mislim in upam, da grem v smer preseganja tedanjega aktivizma. Poetsko, intimno in estetsko so tri stvari, ki so mi zelo blizu in jih v filmu kot takem lažje izražam. Lgbt-populacije ne želim slikati kot nekaj izključujočega, temveč s poglobljanjem v like priti do univerzalnega. Na podoben način sem se lotila tudi svojega drugega filma, Pink salon, ki smo ga ravnokar posneli v Romuniji.

Stanovanje št. 4 je skupinski projekt. Ali je skupinska režija idejno ali izvedbeno bogatejša, sploh če gre za sodelovanje s tujci?

Z ekipo smo imeli neverjetno srečo, saj smo se vsi trije izredno dobro ujeli. Že preden smo se poglobili v zgodbo naše junakinje, smo si bili edini v tem, da ne želimo posneti klasičnega dokumentarca in da bomo estetiko postavili v ospredje. Naše sodelovanje je vsekakor obogatilo film, saj smo imeli v ekipi zelo tenkočutnega in preciznega snemalca Ruia, medtem ko sva se z Daphne idejno dopolnjevali.

Ali je lažje razvijati ideje, dobiti sodelavce, opremo in svetovalce v nekem širšem okviru?

Filmski kampus Ptuj se je izkazal za zelo dobro izkušnjo, ravno zato, ker se nas je na enem mestu znašlo petdeset mladih ljudi z vseh koncev Evrope, in vsi smo si želeli posneti film. Opremo smo imeli večinoma svojo, pomembnejše je, da smo bili teh deset dni izolirani od naših siceršnjih življenj, tako da smo bili pri snemanju popolnoma osredotočeni. Takšne delavnice so zelo dobra priložnost za spoznavanje ljudi in njihovih raznolikih pristopov k filmu, zato so dobro izhodišče za kasnejše sodelovanje.

Pred leti smo na FGLF predvajali kratki film nemškega režiserja The Gay Life in Krško, dokumentarni, ravno tako iz Luksuz produkcije, iz katere je tudi tvoj film. Kako si začela sodelovati z njimi?

Člane Luksuz produkcije sem spoznala na letošnjem festivalu Kino Otok v Izoli. Tam so imeli filmsko delavnico in ker sem

si želela udeležiti se nečesa podobnega, me je njihov organizator Tomaž Pavkovič kasneje, ko sva se naključno srečala v Ljubljani, povabil k prijavi na ptujsko delavnico.

Kako bi sama opredelila sodobni glbt-film?

Sodobni glbt-film zrcali življenja lgbt-posameznikov tukaj in zdaj. Hkrati pa je tudi odslkava razmišljanj in zrelosti njihovih režiserk in režiserjev, saj morajo biti ti v prvi vrsti iskreni do sebe. Ker ima lgbt-film že nekaj desetletij zgodovine, torej dobro in trdno podlago, si lahko privoščijo nove oblike, ki ne bodo ne žanrsko ne vsebinsko obremenjene.

Kaj je, po tvojem, mogoče povedati s filmom, česar se ne da povedati npr. s knjigo, pesmijo, z dramo ...?

Film in literatura imata veliko skupnega, saj oba pripovedujeta ali izpovedujeta zgodbo. Kot izrazno sredstvo ga najlažje primerjam s poezijo, ker jo tudi sama pišem. Tu je razlika precejšnja, saj se pri poeziji predvsem ukvarjaš z lastnim notranjim svetom. Pesmi tudi potrebujejo svoj čas zorenja po raznih predalih, preden jih pokažeš svetu, medtem ko je film že v izhodišču narejen z mislijo na gledalca/gledalko. Ne gre toliko za to, česa se z literaturo ne da povedati, kot za to, da film ponuja neposrednejšo odslkavo sveta, ki jo omogočata slika in zvok.

Suzana Tratnik

pogovor s Simono Jerala

STANOVANJE ŠT. 4

PODOBA ZA ZAVESO MOLKA:

LEZBIČNE PODOBE

V VZHODNOEVROPSKIH
FILMIH

32

S pomnim se neke kave z Natašo Sukič, na kateri je bilo govor o odkrivanju lezbične identitete v našem času in prostoru. V procesu identitete konstrukcije, ki je zanjo vključeval bolj ali manj neuspešno iskanje lezbičnih podob v stari Jugi, se je obrnila po uteho k redkim filmom, po večini zahodnoevropske ali ameriške produkcije, ki so ubesedili njeno željo. Ena izmed odkritih podob lezbijke, ki se ji je vtisnila globoko v spomin, pripada kanadskemu filmu *The Fox* (1967). Strukturna postavitev zgodbe o nedolžni ženski in njeni posesivni lezbični ljubimki, že napoveduje pričakovani konec filma. Ko na farmo, na kateri ženska živi, prispe mlad moški, se prva z njim poroči, drugo pa ubije drevo, ki ga je moški lastnoročno posekal. Nataša je ob filmski podobi občutila jezo, s katero je govorila še 25 let po ogledu filma. Drugi spomin, povezan s filmom, je podoba mojega prehoda v najstništvo - dveh žensk, uokvirjenih z našo staro phillipsovo televizijo in njunega dolgega pogleda. Ko sta se poljubili, sem občutila vzburjenje in sram hkrati. Film ni imel srečnega konca, a v tistem fragmentu nekronološkega časa in neizrekljivih narativov, ki so nam od nekdanj pripadali, sem odkrila razpoko, ki se je name vpisala skozi telesne odzive in čustvena stanja. Tako sem začela iskati svojo osebno zgodbo.

Temnopolta teoretičarka bell hooks tisti trenutek odpora, ko podoba, ki nam je ponujena, zavrnemo in vrnemo kritičen in političen pogled, imenuje opozicionalen pogled. Ta je napajal tako Natašino jezo kot moje iskanje. Gesta rekonstrukcije drobcev neizrekljive zgodovine lezbištva v alternativno zgodbo o želji in življenju, je podstat izgradnje naših identitet in je povezovalna nit štirih dokumentarcev, ki si jih je mogoče ogledati na letošnjem Festivalu lezbičnega in gejevskega filma. Trije se ukvarjajo z zamolčanimi zgodbami lezbijk, tranzicijo in političnim bojem - madžarski Skrivna leta (*Secret Years*, 2009) govori o nevidnosti in iskanju lastne skupnosti, ki je globoko zaznamovala generacije madžarskih lezbijk, poljski *Da, smo* (*Yes we are*, 2011) o preteklosti in sedanji raznolikosti lezbične skupnosti ter bojih v sodobni katoliški družbi, slovenski *Razmerja* (2012) pa obeležuje 25. obletnico začetka organiziranega lezbičnega gibanja v Sloveniji in tematizira ravno to, razmerja: do feminizma, politike, preteklosti in prihodnosti. Četrty film, hrvaški *Življenje* ni pesem s Havajev (*Nije ti život pje-*

sma Havaja, 2012), za razliko od ostalih ne pripoveduje velikih družbenih zgodb, temveč vzame za svojo tematiko prvi klozet vsakega izmed nas, zasebno - družino in družinska razmerja. Čeravno so vsi filmi nefiktivna dela, pa hkrati postavljajo ogrodje za premišljevanje o vzhodnoevropskih filmskih podobah, ko kontekstualizirajo položaj lezbijk in načinov (ne)prikazovanja lezbične želje za železno zaveso.

Prikazi lezbištva so bili v filmu držav nekdanjega vzhodnega bloka redkost, z nekaterimi izjemami, ki si jih je bilo mogoče ogledati na festivalu v preteklih letih. Tako nekaj zgodnejših podob lezbištva najdemo ravno v slovenskih filmih, Hladnikovih *Maškaradi* (1971) in *Ubij me nežno* (1979). Čeravno je seksualnost dveh žensk v obeh filmskih prikazih mimobežna podoba, podrejena voajerističnemu pužitju, je vsaj v *Maškaradi* hipijevska multitudine seksualnosti hkrati nežna in odkrita alternativa zlaganemu in nasilnemu malomeščanskemu zakonu Gantarjev, nekakšna klofuta patriarhalnemu heteroseksizmu v razburljivem času po seksualni revoluciji. A hkrati je res, da se *Maškarada* zdi kot podoba od nekd drugod, kot da ni povezana z realnostjo Jugoslavije in seksualnih diskurzov prostora in časa. Strukturno pozicijo homoseksualnosti v državah vzhodnega bloka nam prej razkriva madžarski film *Drugi način* (*Egy másra névze*, 1982), ljubezenska zgodba dveh novinark po propadli revoluciji leta 1956, od katere naprej se je Madžarska zavila v nekakšno politično otopenost. V neki sceni, ko se Eva in Livia poljubljata v parku, ju preseneti policija. Livio, ki je poročena, pošljejo domov, Evo aretirajo. Ko se ta pritoži, da ni storila ničesar in tega ne smejo, policista odgovorita: »Nisi v Ameriki«. Ideolo-

Da, smo

ška pripovedna vez, ki postavi homoseksualnost daleč od oči naše skupnosti, češ da se dogaja nekje drugje, ne pri nas, v naši družini, naši vasi in naši državi, se vije vse do srbskega filma *Globoko dihaj* (*Diši duboko*, 2004), v katerem Saša, ki živi v Beogradu, reče svoji ljubimki, živeči v Parizu in nezaznamovani s strahom pred razkritjem in posledicami le-tega: »*To ni Pariz, Lana*«. To je Slovenija, bi lahko zaključili ob ogledu slovenskega filma *Varuh meje* (2002), ki pokaže, kako v posttranzicijskih državah koncept meje še najmanj pomeni teritorialno zamejenost. Gledalcu se skozi filmsko zgodbo o treh ženskah, ki se spustijo po Kolpi ob hrvaški meji in naletijo na psihopatskega patriarha/desničarskega politika/Varuha meje, razkriva biopolitična lekcija o povezanosti dimenzije simbolnih vpisov nacionalizma in neposredne nasilnosti podreditve teles; zarezna strahu, ki nas seksualno in spolno pozicionira in vsem trem ženskam razblini iluzije o popolni svobodi.

Zvezano seksualnega in političnega lahko zagrabimo tudi

Življenje ni pesem s Havajev

Razmerja

dr. Tatjana Greif,
ŠKUC-LL,
arheologinja, LGBT aktivistka

Skrivna leta

z druge strani – stara zgodba o Vzhodnem bloku gre nekako takole: ker praktično ni bilo politične svobode, se je razvila impresivna zakladnica seksualnih znanj v zasebnosti, nekakšna *ars erotica*, ki je uhajala pogledu disciplinirajoče *scientie sexualis* režimov. Pripovedi intervjuvank v madžarskem filmu *Skrivna leta* razkrivajo strategije iskanja užitka lezbijk ravno na ozadju politične pasivnosti in nemoči – preko skrivanja za kulisami dogovorjenih zakonov, iskanja skrivnih zbirališč, skupinskega seksa, nenazadnje utopičnega pobega v izolirano ruralno okolje (s tem se povezuje še en madžarski dokumentarec o lezbični ljubezni *Vaška romanca*, 2006) – ki pa so sčasoma prerastle osebno in se prevesile v politično, s postopnim rahljanjem režimov pa tudi v organizirana gibanja. Vendar je hkrati res, da aktivistična gibanja v Vzhodni Evropi ne morejo več verjeti velikim zgodbam linearnega napredka, s katerim bi označili stare komunistične režime za restriktivne krivce zamejevanja seksualne svobode in slavili novo demokratično odprtost. Prej je

res, da nacionalizmi novih držav nekdanjega vzhodnega bloka ne ponavljajo starih napak, temveč so se vestno naučili, paradokсно, od gibanj za civilne pravice, da je osebno tudi politično – pomnimo zapoved nošenja bombažnih hlačk, v namen večje reproduktivne moči, referendum o umetni oploditvi, nenazadnje nasilnih posegov v gejevske in lezbične družine na zadnjem referendumu. Seksualnost je kontinuirano mesto nadzora ravno zato, ker je prvo mesto potencialnih prestopov in v praksah destabilizacije prvo mesto upora ravno zato, ker je zadnje mogoče mesto uporov.

V filmskih podobah se izrisuje občutje posttranzicijske kapitalistične družbe, podobno vakuumu brez časa in iluzij, podrejeno ekonomskemu preživetju, prej kot politični volji, nekakšni novi pasivnosti, ki se v fiktivnem svetu filma kaže v metaforah odnosa do seksualnosti, če gre za lezbično ljubezen mnogokrat nasilnih. Če češki road trip film o odraščanju Punčke (*Pusinky*, 2008) nudi možnosti začasnega eskapizma, pa je sivina vsakdana sodobne Bukarešte v filmu *Love Sick* (2006) prej metafora resignacije in brezizhodnosti iz situacij in razmerij, sploh ko lezbično ljubezen konča odvisno incestuozno razmerje med bratom in sestro. Homofobija filma pa ima še eno plast, upoštevajoč, da so se ustvarjalci vztrajno branili oznake LGBT in filmskih festivalov. Srbski *Cvet i kliš* (2004) o razmerju med dijakinjo in učiteljico govori o ogorčenih odzivih sovaščanov. Pa *Fine mrtve djevojke* (2002), v katerem se lezbični par znajde v stanovanjski stavbi, nekakšnem mikrokozmosu hrvaške družbe, naseljeni s psihično poškodovanim vojnim veteranom, s prostitutko, ki jo najame katoliško blazen oče ene od deklet, da bi par razdrila in nenazadnje z maminim sinkom, ki svojo dominacijo vzpostavi s posilstvom ene od deklet. In konec? Ena umre, druga se poroči. In *Virdžina* (1992), film, ki govori o nekem drugem času (koncu 19. stoletja) v Kninski krajini, in vendar v reprezentacijah lezbištva ni tako oddaljen. Zgodba o mladem dekletu, ki jo oče vzgaja kot moškega, ker nima moških potomcev, se konča z njeno poroko in potrditvijo spolnih vlog.

Vež vseh teh filmov je konservativen preobrat, na katerega opozarjajo aktivistke v vseh štirih dokumentarcih. Poljska se je po letu 1989, ki je obetalo svobodo za seksualne manjšine, postopno zapirala v katolicizem in konservativizem ere bratov Kaczyński, Madžarska je dobila najbolj nazadnjaško desničarko vlado v svoji zgodovini po padcu železne zavese, Slovenija, kjer letos praznujemo 25-letnico organiziranega lezbičnega gibanja, pa, kot pravi Tatjana Greif v filmu, doživlja *retardacijo*. Kot se hči v filmu *Življenje ni pesem s Havajev* pogovarja ure in ure s starši, o razkritju in sprejemanju, ki ji ga njena mati po desetih letih še vedno ni sposobna dati.

In vendar je tematizacija zgodovine v tem letu pomembna: ta nam daje kontinuiteto, okvir izgradnje naših osebnih zgodb in moč, da uporniško vrnemo pogled. Koraki boja za pravice LGBTIQ-skupnosti so edina velika zgodba, ki nam ostaja in ima srečen konec že v tem, da Nataša Sukič 25 let kasneje nastopa v filmu, pod lastnimi pogoji.

Jasmina Šepetavc

POGOVOR Z REŽISERJEM NGOC DANG VUJEM

ZGUBLJENI V RAJU

Ali je vaš film Zgubljeni v raju prvi vietnamski film z odkrito homoseksualno tematiko?

Že prej je bilo v Vietnamu veliko filmov z gejevskimi liki ali z gejevskimi temami, vendar so bili predstavljeni s humornega, satiričnega vidika. Zato je naš film, potem ko je bil javno predstavljen, pri občinstvu obveljal za prvi vietnamski film, ki homoseksualnost obravnava resno, brez zbijanja šal.

Kakšne so bile kritike v Vietnamu in po svetu? Kako različne vrste občinstva sprejemajo film?

Še posebej mi je ljuba kritika v The Hollywood Reporter, ki so jo zapisali, potem ko je bil film predvajan na Busan International Film Festival 2011. Igralsko zasedbo in filmsko ekipo so poimenovali "pogumni". Zvečine so tako v tujem kakor v vietnamskem tisku prevladovali pozitivne kritike. V Vietnamu smo dobili nagrado za Ekipo leta 2011, ki jo podeljuje zelo znana moška revija Sports, Culture & Men (Šport, kultura in moški). Kar se tiče občinstva, film ni bil všeč samo mladim, ampak tudi starejšim, četudi so bili sprva sumničavi, da bo film le še ena komedija več, ki se norčuje iz homoseksualcev.

So bili kakšni negativni odzivi?

Res ni bilo nobenih skrajno negativnih odzivov, ki bi me skrbeli. Gledalci in gledalke, ki jim je bil film všeč, si želijo srečen

konec, ne tega, ki ga vidimo v filmu. Vem, da zato, ker so jim filmski junaki prirasli k srcu.

Je običajno, da se v vaši družbi odprto govori o prostituciji?

V vietnamskih medijih se pogosto odprto razpravlja o prostituciji, pa tudi o preventivnih ukrepih.

Ali so liki in zgodbe v vašem filmu zasnovani na resničnih dogodkih in osebah? Kako ste sploh našli te zgodbe in like?

Zaradi besedila na koncu filma gledalci dobijo vtis, da je zgodba resnična, vendar ni tako. Zgodbo sva si izmislila jaz in soavtor scenarija (Manh Hai Luong, op. av.), ki igra tudi glavno vlogo. Vendar pa je zasnovana na resničnih zgodbah in likih, o katerih se je pisalo v časopisih ali so nama o njih pripovedovali prijatelji.

Kakšno je življenje za geje in lezbijke v Vietnamu?

Trenutno postajajo prodornejši v svojem javnem izražanju, veliko je tudi neuradnih istospolnih porok, družba pa postaja bolj odprta in sprejemljiva za tovrstna vprašanja.

Vsekakor pa so večja vietnamska mesta bolj odprta in tamkajšnje življenje manj diskriminatorno do manjšin?

Da, rekel bi, da to drži za vsa velika mesta, ne samo vietnamska.

Ali v Vietnamu obstajajo glbt-skupine, organizacije, pobude?

Tovrstne skupine in organizacije že dolgo obstajajo, njihovo delo pa postaja vse bolj učinkovito.

Glede na uspeh filma Zgubljeni v raju imate gotovo že kakšno zamisel za nov filmski projekt?

Moj zadnji projekt je povezan s televizijo, ne s filmom. K filmu se bom vrnil, ko bom našel temo, ki bo še zanimivejša od tega, s čimer sem se ukvarjal v preteklosti.

Suzana Tratnik

Enrique Pineda Barnet (rojen 1933) je kubanski režiser, ki je kljub visoki starosti še vedno poln energije. Filme je začel snemati leta 1961 in doslej jih je posnel že trideset, od tega deset igranih celovečercer. Najbolj je znan po filmu *La Bella del Alhambra* (1989), ki je prejel številne nagrade in bil eden najbolj gledanih filmov na Kubi. Leta 2006 je dobil visoko državno nagrado za film, letos pa je presenetil z odkrito gejevsko dramo *Zelena zelena* (*Verde Verde*). Kljub težavam s sporazumevanjem je odgovoril na nekaj vprašanj.

V svojem življenju ste opravljali vrsto poklicev in dejavnosti, bili ste novinar, profesor, kritik, igravec, scenarist, pesnik, prozaist, režiser ... Pri katerem delu ste najbolj uživali?

V vsaki dejavnosti ali poklicu sem našel drugačen okus, tako da so mi bili vsi enako ljubi.

Prebral sem, da ste že pri dvajsetih prejeli literarno nagrado. O čem ste tedaj pisali – to je bilo še pred revolucijo.

Že pri sedemnajstih sem napisal pesem *Elegia del condenado*, kjer sem pisal o duši homoseksualnega mladostnika. V podobnem duhu sem napisal tudi svojo prvo knjigo *7 cuentos para antes de un suicidio*.

Ali ste v svojih delih že odpirali temo homoseksualnosti?

Mislím, da je ta tema na neki način prisotna v vsem mojem življenju.

Za svoj zadnji film *Zelena zelena* ste napisali tudi scenarij. O čem ste želeli govoriti v tem filmu?

Hotel sem premisliti in izraziti razliko med sovraštvom in ljubeznijo, zlasti pri homofobičnih ljudeh. Govoriti sem hotel o nekakšni osrednji bolezní mačistične družbe.

Na videz gre za staro, morda brezčasno zgodbo – na eni strani je moški, ki je gej, na drugi pa moški, ki ne sprejema svoje homoseksualnosti, in zato

postane nasilen. Obenem pa gre za zgodbo o naravi same strasti – da vedno ubiješ predmet svoje želje. Na kaj ste bolj streljali?

Na obe videnji. Hkrati pa sem hotel zajeti tudi samospraševanje, različnih oseb, bolj ali manj inteligentnih, bolj ali manj odprtih do samih sebe.

V kom se vi bolj prepoznate, v Alfredu ali v Carlosu?

Vedno sem v vsakem od njiju, kajti zame je to predvsem družbena drama.

Ali je Fassbinderjev film *Querelle* vplival na vas?

Ni me strah prepoznavati vplive. Všeč so mi Fassbinderjevi filmi. Toda scenarij za *Zelena zelena* sem napisal pet let preden sem videl film *Querelle*. Kasneje sem res opazil sorodnosti. Toda to se včasih dogaja. Všeč so mi bili tudi filmi Tarkovskega, ali Dogville Larsa von Triera. Nikoli se nisem bal kulturne dediščine, skozi mene odsevajo tudi Thomas Mann, Oscar Wilde ali Herman Hesse. **Kakšne so bile reakcije na film doma na Kubi in kako svobodna je debata o homoseksualnosti?**

Leta 1989 si ne bi mogel predstavljati, da bom kdaj posnel film *Zelena zelena*, niti da bi ga kdo financiral niti da bi ga kdo gledal. Zdaj pa nisem imel nobenih težav, film je bil državno podprt, doživel je javno predvajanje in ocene v medijih. Toda med državno birokracijo, v okviru srednjega razreda, je seveda najti veliko skritih sovražnikov, homofobov, ki lahko povzročajo veliko zapletov in težav pri delu.

Na polju literature poznamo s Kube Reinalda Arenasa, ki je moral emigrirati v ZDA, in pa Lezamo Limo, ki ni nikoli zapustil Kube (njegova oseba je leta 1994 služila za lik v slovitem kubanskem filmu *Jagode in čokolada*, verjetno prvem, ki je opisoval geje). Nam lahko predlagate še koga.

Seveda, tu je še veliki Virgilio Piñera. Ravno letos je Kuba uradno praznovala stoletnico njegovega rojstva.

Brane Mozetič

**LEGENDA
S KUBE**

ENRIQUE PINEDA BARNET

Intervju s **STÉPHANOM RIETHAUSERJEM**, režiserjem kratkega filma *Prora*

Stéphane Riethauser (1972) je pravnik, učitelj, fotograf, urednik, novinar, prevajalec, gejevski aktivist in režiser. *Prora* je v program vključilo več deset filmskih festivalov po vsem svetu. Film je Riethauserjev estetsko dovršeni prvenec s senzibilno naracijo, ki pušča interpretativna polja široko odprta.

36 pravo. Prepričan sem, da je izobrazba ključ do marsičesa. Po končanem študiju sem delal kot učitelj in gejevski aktivist, osredotočal pa sem se na boj proti homofobiji v šolah. A kinematografija je bila vedno moja strast, saj združuje mnogo področij, ki me zanimajo: fotografijo, zvok, glasbo, pisanje, oblikovanje, sporazumevanje ... Zato sem si po mnogih letih poučevanja in gejevskega aktivizma ustvaril pot v filmski svet. Najprej sem delal na televiziji, zdaj pa posvečam svoje življenje fikciji. Uživam v procesu nastajanja filma, v ustvarjanju in prenašanju čustev. Morda je vsem področjem mojega delovanja skupna želja, da se izrazim in delim svoj pogled na svet z drugimi ljudmi.

Kako vidite razmerje med dokumentarnimi in igranimi filmi?

Prora je moj prvi igrani film. Bil sem scenarist, režiser in producent. Zame je bil to velik izziv, saj še nikoli nisem delal z igralci. A sem v delu užival in zdaj želim narediti še več igranih filmov! Čeprav se ustvarjanje igranih in dokumentarnih filmov razlikuje, je dokumentarna zvrst navsezadnje ravno tako neke vrste izmišljaja, igrani filmi pa lahko upodobijo ljudi ali situacije bolj realistično kot dokumentarni. Meja med zvrstema ni povsem jasna.

Lotevate se tematike mladostniškega odkrivanja seksualnosti. Film se sicer konča pomirljivo, a odprto. Odraščanje v heteronormativnem svetu pač ni praviljično, kajne?

Odraščanje v heteronormativnem svetu je prekletstvo za vsakogar – za geje, lezbijke, biseksualne ali transpolne osebe. Tudi za heteroseksualce – vsak človek trpi zaradi rigidnih družbenih

Kaj združuje področja, na katerih ste aktivni?

Družbene, politične in umetniške dejavnosti so me že od nekdaj privlačile, čeprav sem pred leti študiral

norm. Mislim, da smo zaradi heteroseksizma zaprti v kategorije, ki omejujejo naše možnosti. Morali bi preseči te tradicionalne modele in vrednote – ki niso nič drugega kot izmišljije! – in poustvariti načine, s katerimi se definiramo in povezujemo. Vsakdo bi moral imeti možnost, da svobodno iznajde svojo moškost, ženskost oziroma to, kar tiči nekje vmes, in da ljubi osebo, ki jo želi.

Kako bi lahko razumeli izbiro filmskega dogajalnega prostora, kjer se dogodi homoizkušnja?

Prora je nekdanje počitniško naselje, ki so ga med letoma 1936 in 1939 zgradili nacisti. A naselje ni bilo nikoli zares počitniško: med vojno je bila tam vojaška bolnišnica in begunsko taborišče, leta 1945 pa ga je zavzela rdeča armada. Komunistična Vzhodna Nemčija je *Proro* spremenila v vojaško bazo. Skoraj 40 let je bila vojaško vadbišče, opuščena pa je bila malo pred padcem berlinskega zidu leta 1989. Njene neskončne dimenzije so omogočile nenavadne filmske možnosti, *Prorina* masivna in moreče-zatiralska arhitektura pa je ponudila mnoge simbolične pomene. Všeč mi je bilo tudi samo ime »Prora«, ki v latinščini in grščini pomeni premec ladje. Labirintska struktura *Prore* nastopa kot tretji igralec v filmu. Kompleks kot ostanek zgodovine in priča propadlih nacističnih ter komunističnih utopij razkriva napetost med fantoma in vzpostavlja močno nasprotje s čutno lepoto bližnjega Baltskega morja. *Prora* je izraz nevarnega normativnega heteroseksizma in poudarja strupeno rigidnost družbene krajine, ki jo v sebi nosita Jan in Matthieu.

Zdi se, da je bil film finančno dobro podprt. Kako ste pridobivali sredstva? V Sloveniji imamo s pridobivanjem sredstev za homodogodke venomer težave.

Najprej me je podprlo mesto, od koder prihajam – Ženeva, ki podpira veliko umetniških projektov. Potem se je priključila švicarska televizija, nato pa še zvezna vlada. Imel sem srečo, da sem prejel toliko javne finančne podpore za svoj prvi projekt. Kljub odporu nekaterih konservativcev, v Švici večina prebivalcev in prebivalcev podpira lgbt-ljudi in lgbt-projekte. Mislim, da smo v zadnjih 20-tih letih prišli kar daleč. Danes ljudje, ki delijo denar, ocenjujejo projekte glede na njihovo umetniško vrednost, ne pa po gejevski vsebini.

Aleš Zobec

JÜRGEN BRÜNING

NAŠ STARI ZNANEC

37

Jürgen, že dolga leta si režiser in producent glbt-filmov – kaj se je v vseh teh letih spremenilo?

Predvsem sem se naučil, da moram delati dobre in zanimive filme, ne pa da so le gejevski ali lezbični. Seveda je pomembno, da imamo filme s queerovskim pogledom, toda potrebujejo tudi umejniško vrednost.

Kaj pa se je spremenilo pri glbt-filmih – so morda danes bliže mainstreamu in hkrati bolj konservativni?

Če primerjam stanje z onim izpred dvajset let, je sedaj dosti več filmov s queerovskim kontekstom in pogledom. Nekatere producirajo velike filmske hiše in so namenjeni večinski ali slučajni publiki. Toda ali si želimo filmov kot je Gora Brokeback? Na srečo obstajajo režiserji z lastnim osebnim pogledom in če imajo srečo, lahko posnamejo film.

Misliš, da še potrebujemo posebne glbt-filmske festivale in glbt-nagrade?

Če upoštevam razprave o spolih iz zadnjih let, potem potrebujemo festivale, ki so odprti do vseh spolov, seksualnih usmeritev in fetišev.

Leta si bil tudi eden od selektorjev Liffa in tedaj so vrteli kar nekaj glbt-filmov. Kako to, da si zaključil sodelovanje z njimi?

Bil sem pravzaprav svetovalec, ne selektor, in po desetih letih sem sklenil, da prepustim delo drugim ljudem s svežimi idejami za festival.

V osemdesetih in devetdesetih smo imeli kar nekaj velikih režiserjev, kako pa je s tem danes?

Katera imena smo imeli tedaj? Ne maram naštevati imen, rad imam raznolikost in več žensk pri filmu.

V Berlinu organiziraš poseben festival pornografskega filma ...

Ne organiziram »posebnega« festivala pornografskega filma. Festival pornografskega filma prikazuje filme, ki skušajo na novo določiti vidna obzorja pri prikazovanju seksualnosti.

Kje si dobil idejo za film Fuk drugače xxx in ali si zadovoljen z rezultatom?

Idejo je dal Kristian Petersen, hotel je narediti kolaž, v ka-

terem bi lezbijke gledale na gejevsko seksualnost eksplicitneje in obratno. Tako je najprej pridobil režiserje, ki so že snemali pornografske filme kot so recimo Todd Verwo, Maria Beatty, Emilie Jovet in drugi.

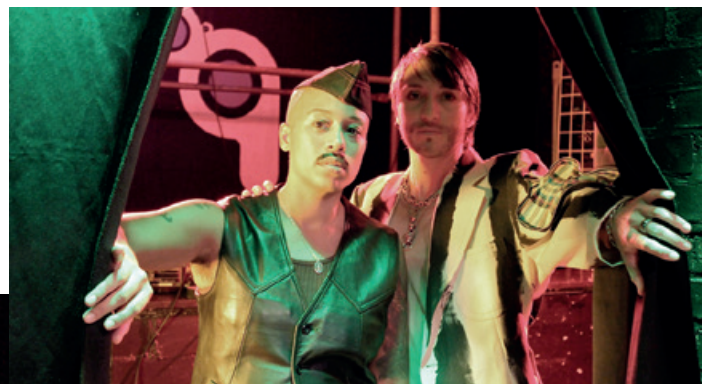
Eksplicitni seksualni prizori lahko povzročijo težave pri predvajanjih filma, nekaj si jih imel že s filmom LA zombi, kako pa je bilo s tem?

Vsaka dežela in kultura ima svoj odnos do prezentiranja seksa. Ko delam film v svojem kulturnem kontekstu, se seveda zavedam, da v nekem drugem morda ne bo sprejemljiv. Včasih niti ne vem, kako bi te seksualne prizore sprejeli v mojem rojstnem kraju. Pred leti sem posnel film o gejih skinhedih, nič posebej eksplicitnega, toda gejevski skupnosti ta moja predstavitev ni bila všeč in v gejevski reviji niso hoteli objaviti oglasa za film. Toda režiserji se ne smemo ozirati na mnenja drugih, bolje je ustvarjati lastne vizije.

In kaj delaš trenutno?

Nikoli mi ni dolgčas, saj delam z veliko zanimivimi ljudmi. S tajskim režiserjem Thunsko snemava nov film Supernatural. Bruce LaBruce si želi posneti film po Pierrot Lunaire Arnolda Schoenberga, Julii Ostertag pa pomagam končati njen dokumentarec o queerovski skupini Screamclub, z naslovom And You Belong.

Brane Mozetič

ISLAM

IN LJUBEZEN DO DEČKOV

V filmu *Moj brat hudič* (2011) britanske režiserke Sally El Hosaini so pritiski, ki delujejo na Moja in njegovega starejšega brata Rašida, fanta iz vzhodnega Londona, večplastni: tako rekoč s kateregakoli vidika pogledamo, se vsaj eden od njiju nahaja na »napačni« strani. Vprašanje, ki z rušilno silo zagrozi, da bo njun odnos raztrgalo, pa je Rašidova homoseksualnost. Kako se s tem spoprijeti v tradicionalnem muslimanskem družinskem okolju in v socialno težavnih okoliščinah, ki določajo brata? V Franciji živeči Rašidov soimenjak Rachid O. (*Očarani otrok*, Škuc-Lambda, 2011) pa svojo homoseksualnost sprejema brez kakšnega velikega problematiziranja, predvsem pa je zanimiva njegova perspektiva arabskega mladeniča, ki ljubi starejše moške in ni njihova nemočna žrtev.

In kako je s homoseksualnostjo v islamu nasploh? So utemeljena mnenja, da je bil islam homoseksualnosti včasih naklonjen bolj, kot ji je danes ali kot ji je bilo krščanstvo kadarkoli? Študija Khaleda El-Rouayheba *Pred homoseksualnostjo v arabsko-islamskem svetu, 1500–1800* (Škuc-Lambda, 2012) dokazuje, da stvari niso tako zelo enostavne. Avtor je proučil številne vire, ki popisujejo ljubezenska razmerja pomembnih pesnikov, verskih

učenjakov in političnih uglednežev iz obdobja med letoma 1500 in 1800 na arabsko-islamskem področju, in ugotovil, da so polni naklonjenih omemb pederastične ljubezni. Na drugi strani pa je jasno, da so islamske pravne šole homoseksualna dejanja vse-skozi bolj ali manj strogo zavračale.

El-Rouayheb je preko natančne analize kronik, biografskih leksikonov, leposlovnih del v verzih in prozi ter islamskih mističnih in pravnih besedil prišel do iz zahodne zgodovine seksualnosti že dobro znanega zaključka: tudi arabsko-islamski Bližnji vzhod ni poznal homoseksualne identitete. Razlik, ki so bile takrat izjemno pomembne, naš koncept homoseksualnosti ne zmore zadovoljivo zajeti: prva temeljna razlika je bila med aktivnim in pasivnim partnerjem, druga med strastno, a čisto ljubeznijo do dečka (ki je bila dovoljena) in telesno pohoto (ki je bila prepovedana), tretja razlika pa se je vzpostavljala med dopustnimi in prepovedanimi seksualnimi dejanji.

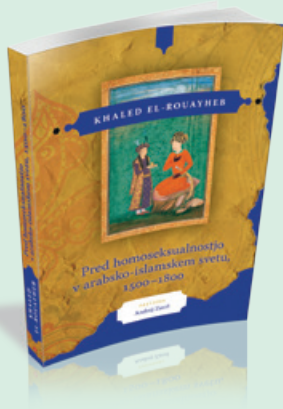
Vpeljava novega koncepta (*šuzuz džinsi* = seksualna inverzija/perverzija) v začetku 20. stoletja pa je utrdila v tistem času porajajoče se mišljenje, da so vse oblike privlačnosti do istega spola znak boleznin in izprijenosti. Od tam naprej so stvari znane.

**POGOVOR
S KHALEDOM
EL-ROUAYHEBOM,
AVTORJEM ŠTUDIJE**

PRED HOMOSEKSUALNOSTJO V ARABSKO-ISLAMSKEM SVETU, 1500–1800

V knjigi zagovarjate tezo, da v arabsko-islamskem svetu pred 19. stoletjem homoseksualna identiteta ni obstajala. Podobno velja tudi za Evropo. Vendarle pa obstajajo zgodovinarji, ki trdijo nasprotno – da čeprav se poimenovanja spreminjajo, koncepti ostajajo večinoma enaki. Ste se med raziskovanjem kadarkoli srečali s pomislekom, ali dokazi v celoti podpirajo vašo temeljno tezo?

Naletel sem na omembe iz Kaira 13. stoletja, ki so kaza-

le na nekakšno subkulturo odraslih moških, ki so dajali prednost »pasivni« oziroma »receptivni« vlogi v odnosih z drugimi odraslimi moškimi – ta subkultura je bila prikazana skoraj kot kakšen srednjeveški ceh. Občasne omembe v poznejših virih kažejo, da so moški v takšnih subkulturah obiskovali določene kavarne in drug drugega klicali z ženskimi vzdevki. Gre za nekaj zelo podobnega mollyjevskim zbirališčem, ki jih v svojem klasičnem delu o homoseksualnosti v Angliji 18. stoletja opisuje Alan Bray. Zaradi takšnih dokazov sem podvomil o trditvi Michela Foucaulta, da je moderna homoseksualna identiteta utemeljena na radikalnem prelomu s preteklostjo. Vendarle pa teža dokazov – vsaj kot jih vidim sam – kaže, da se takšne predmoderne subkulture in protoidentitete od moderne homoseksualne identitete razlikujejo v eni pomembni točki: ne vključujejo tistih moških, ki jih je zanimala le »aktivna« oziroma »insertivna« vloga. A tudi tukaj najbrž ne gre za tako radikalno diskontinuiteto, če pomislimo, da je zahodna psihološka literatura takšne moške vse do šestdesetih let 20. stoletja pogosto označevala za »psevdomoseksualce«.

Študija se dotakne tudi odnosov, ki so kršili stroga pravila kultur, ki jih

obravnavate, na primer nedovoljenih razmerij med moškimi enake starosti ali pa seksualnih odnosov, ki so obrnili pričakovane vloge, da bo starejši moški insertivni partner, deček pa receptivni. Kako pogoste – in kako sprejete/obsojane – so bile po vašem takšne transgresije?

Domnevam, da so bile pogostejše, kot bi si lahko mislili na osnovi pisnih virov iz tega obdobja, enako kot mislim tudi, da moderni zahodni diskurz o seksu in seksualni identiteti ne zajema vseh vidikov modernih zahodnih seksualnih vedenj in čustev. Prevladujoči diskurzi in kategorije neizbežno vključujejo določen element idealizacije in niso nikoli povsem skladni s človeškim vedenjem in čutenjem. Stopnja, do katere je bilo takšno vedenje sprejeto ali obsojano, je bila po mojem odvisna od več stvari: kdo je sodil, kdo je storil ta dejanja, v kateri starosti, kako so ta dejanja postala javno znana itn. Spet bi zarisal vzporednico s transgresijami naše moderne seksualne etike, na primer nezvestobe ali seksa z mladoletnimi. To se dogaja ves čas. Kako pa gledamo na to, je odvisno od tega, kdo smo (liberalni, konservativni, verni itn.), pa tudi od več kontekstualnih dejavnikov: recimo, ali se je to zgodilo enkrat ali se dogaja redno, je bilo z nekom, ki bo polnoleten čez en teden ali čez deset let, je dejanje storil duhovnik, politik ali razvpit svobodnjaški umetnik, ga je storil z učencem ali pacientom? Svoje razumevanje etičnih sodb moramo izostriti, da ne bo ostalo zgolj pri modelu »sprejemanja« in »obsojanja«.

Pišete tudi o primerih cenzure istospolne želje v preteklosti (npr. izpuščanje določenih zgodb iz zbirk Tisoč in ene noči). Koliko je cenzura prisotna tudi še danes, ko takšna besedila izhajajo v arabsko-islamskem svetu oziroma v zahodnih prevodih?

Zanimivo je, da so bili v 19. stoletju zahodni standardi za to, kaj se sme objaviti, veliko strožji kot v arabskem in osmanskem svetu, zdaj pa je položaj ravno obrnjen. Zahodni standardi so postali veliko liberalnejši, razvoj v arabskem svetu pa je šel v obratno smer. Predmoderna arabska literarna in erotična dela še zmeraj rutinsko popravljajo in prepovedujejo. V neštetih primerih so bila v 19. stoletju takšna dela natisnjena v celoti. Rekel bi, da se je glavni obrat v arabskem svetu zgodil v prvih desetletjih 20. stoletja.

Našel sem samo pozitivne kritike vaše knjige. Ste bili deležni tudi kakšnih (bolj ali manj eksplicitnih) homofobičnih kritik?

Na srečo ne. Ljudje, ki imajo težave s homoseksualnostjo in homoseksualci, očitno ne berejo del z besedo »homoseksualnost« v naslovu. (To na žalost velja tudi za mnoge akademike na zahodnih univerzah.) Če bo knjiga kdaj prevedena v arabščino (ali turščino ali perzijsčino), bo morda drugače.

Andrej Zavrl

KRALJEVI pedri

Stripi so dolgo časa veljali kot nižja umetniška forma. Nekje med etabliranim svetom »statičnih« podob in svetom »gibljivih« slik (oprosti, Delauze, za to poenostavitev!) se pne še eno kraljestvo – kraljestvo stripov!

A ne glede na njihov umetniški status, so stripi venomer zadevali točke družbene razklanosti, jo poantirano ironizirali in *posatirili*. V subkulturnih podzemljih ali trendovskih tokovih, vsem razlikam teh dveh polj navkljub, je strip kot umetniška podoba področje možne vzpostavitve subverzivnega, ki razpira široke interpretacijske horizonte. Denimo znana Marvelova serija *Možje X* (*X-men*), je lahko le klišejska zgodbica o večnem boju med dobrimi in zlimi silami, z očali, ki izostrijo fokus na seksualne (ne)regularnosti, pa lahko *Možje X* alegorično pripovedujejo o bojih gejev, lezbijk, biseksualnih, transspolnih in o ostalih spolnih ter seksualnih *iztirjencih* in

iztirjenkah. In ko smo že pri *Možeh X*: v njihovi *Osupljivi* različici nastopajo danes tudi razkriti geji, ki se po vrhu še poročajo – konec je torej zgolj špekuliranja. Tudi znamenita *Zelena svetilka* Alana Scotta naj bi bila vse prej kot strejt ... Medtem ko tako imenovani »Milijon [zaskrbljenih] mater« protestira, boste ljubitelji in ljubiteljice stripov morda povedali, da je bilo to jasno že od njegovega nastanka v 40-tih!

Zamahnimo z roko, to je kljub vsemu sklistiran *mainstream* ... Na lgbt-sceni je stripovska umetnost močno prisotna in popularna. In neprimerno bolj eksplicitno seksualna! Gotovo bralci in bralke poznate mačo mišičnjakarske pedrske pohotneže Toma of Finland (Touko Laaksonen, 1920–1991) ali nevarne lezbače Alison Bechdel (1960).

Na letošnjem FLGF pa se bo predstavil nemški stripar Ralf König (1960). Oguljena rečenica pravi, da pove slika več kot tisoč besed. In res: Königove stripe lahko zapopademo teoretsko, lahko pa se preprosto prepustimo duhovitim pripetljajem protagonistov in protagonistk s krompirjastimi nosovi, ki so Königov emblem. Njegovi liki so karikirani, tako rekoč ekstrakti stereotipov. In prav to je striparjeva ključna poteza in aktivistična strategija: stereoti-

pov ne zakriva in ne očiščuje – nasprotno, poudarja jih in oživi. Namesto nenehnega upogibanja hrbtenice v čast njenemu veličanstvu – Normalnosti – so Ralfovi liki ponosni (in neznanško smešni) seksualjasti *pedri*.

Königovo delo obsega več deset naslovov (po nekaterih so bili posneti tudi filmi), ki – čeprav tudi splošno izjemno popularni – le niso bili sprejeti brez negotovanja in zgražanja, predvsem zaradi »pornografske« viže, ki jo stripar ubira. Bavarski parlament je v devetdesetih prepovedal njegov strip *Bullenklöten*, to škandalozno odločitev pa je kasneje preklicalo šele nemško vrhovno sodišče.

Praunheimov portretiranec seveda še vedno ustvarja, za svoje delo pa je prejel tudi več nagrad. Ralf König je, skratka ... kralj stripov!

Aleš Zobec

Rosa von Praunheim,

PORTRETIST KRALJA STRIPOV:

NIKOLI NISEM BIL LJUBITELJ

... je v intervjuju za naš filmski katalog povedal Rosa von Praunheim, ki

STRIPOV ...

25. novembra letos praznuje svoj sedemdeseti rojstni dan, »a Ralf König je velika izjema – vseč so mi njegove sličice, humor in talent za pripovedovanje napetih zgodb«.

Rojen v Rigí (Latvija) in do šestdesetih let znan pod imenom Holger Bernhard Bruno Mischnitzky, je – kot tudi znamenita Ulrike Ottinger – študiral slikarstvo. Kako je potem postal režiser, me je zanimalo: »Zgolj po naključju. Film se mi je vedno zdel manj pomembna umetniška forma.« Leta 1967 mu je bila ponujena priložnost, da ustvari kratek film, ki je ni zavrnil: »Od takrat sem obseden s filmskim ustvarjanjem.«

Praunheim je kontroverzni nemški režiser, ki je tukajšnjemu občinstvu – vsaj tistemu delu, ki obiskuje FLGF že od samih začetkov – dobro znan. Že na prvem Magnusovem festivalu (1984) je bil predvajan njegov film *Mesto izgubljenih duš* (*Stadt der verlorenen Seelen*, 1982), 6. »Dnevi gay filma« leta 1990 pa so potekali kot retrospektiva njegovega dela, ki je bojda bila izjemno dobro obiskana! Med filmi je bilo tedaj mogoče videti tudi kontroverzen *Ni perverzen homoseksualec*, ampak položaj, v katerem živi (*Nicht der Homosexuelle ist pervers, sondern die Situation, in der er lebt*, 1971). Je že tako, da so Praunheimovi filmi politični – a zato nič manj umetniški: »Srečo sem imel, da je bil film *Ni perverzen homoseksualec* ... sprejet tako z umetniškega kot s političnega vidika. Film je ustvaril politični aktivizem – to se je zgodilo enkrat samkrat v mojem življenju.«

Tematsko so njegovi filmi zelo raznoliki: homoseksualnost, starejše ženske, New York ... ter HIV oziroma aids. V okviru že omenjene retrospektive je bil na ogled tudi *Virus ne pozna morale* (*Virus kennt keine Moral*, 1985), film, v katerem je režiser politične in medicinske strukture, novinarje ter novinarke in humanitarne organizacije označil kot sokrive pasivneže v boju proti takrat novi bolezni. Leta 1991 je v Nemčiji z razkritjem znanih politikov in poslovnežev povzročil velik škandal, saj je »želel ustvariti solidarnost v krizi z aidsom. Danes je v srednji Evropi drugače. Obstajajo zdravila in ljudje lahko živijo, a življenje s HIV-om ni lahko, mladi ljudje bi morali biti

previdni.« Tudi odnos novinarjev in novinark se je izboljšal, meni Praunheim: »Novinarji in novinark

pišejo o lgbt-ljudih brez problematiziranja – kot o ljudeh.« Zdi se torej, da takšnega *razkrivaškega* škandala danes ne bi želel povzročiti, ker vsaj v zvezi s HIV/aidsom ni več potreben.

Rosa, ki si je to ime nadel kot opomin na nacistični rožnati trikotnik (*rosa Winkel*), je v svoji bogati filmski karieri posnel že čez 70 filmov, med njimi veliko dokumentarnih. Če bomo letos videli njegov portret Ralfa Königa, lani pa smo videli dokument berlinske gejevske prostitucijske scene, velja omeniti še vsaj film *Sam svoja gospa* (*Ich bin meine eigene Frau*, 1993), ki ga je bilo mogoče videti na »11. dnevih gay in lezbičnega filma« (1995). Gre za enega njegovih najboljših dokumentarnih filmov, ki z vrhunsko umetniško občutljivostjo upodobi življenje Charlotte von Mahlsdorf. Ta in številni številni drugi Praunheimovi filmi – na primer *Einstein seksologije* (*Der Einstein des Sex*, 1999), film o Magnusu Hirschfeldu (1868–1935), znamenitem nemškem seksologu in enem prvih *pedrskih* advokatov – imajo pomembno vlogo v kulturno-zgodovinskem spominu: Rosa je s svojim ustvarjalnim opusom uradnemu *mainstreamovskemu* zgodovinopisju dodal zgodbe o ljudeh, ki bi kaj hitro lahko ostali spregledani.

Praunheim, ki ga gotovo lahko postavimo ob bok še enemu nemškemu velikanu, Reinerju Wernerju Fassbinderju, je pravkar zaključil svoj najnovejši projekt: »Ravno kar sem naredil sedemdeset novih [kratkih] filmov za svoj sedemdeseti rojstni dan – večinoma portrete zanimivih ljudi, ki so lgbt in strejt.« Ni vrag, da v prihodnjih letih ne bi videli še kakšnega njegovega filma!

Aleš Zobec

CAMPBELL X

QUEEROVSKA KINEMATOGRAFIJA
JE MRTVA, NAJ ŽIVI QUEEROVSKA
KINEMATOGRAFIJA!

INTERVJU Z
REŽISERKO
FILMA
TAPRAV DEC
(STUD LIFE)

42

Campbell X v svoji filmski praksi presega meje vizualne estetike in vsebine gibljivih podob. Njena producentna hiša *BlackmanVision* producira eksperimentalne filmske projekte, ki spajajo fiktivne in dokumentarne žanre. Filme uporabljajo z namenom spominjati se in ponovno pogledati to, kar je bilo pozabljeno. Na ekran pripeljejo še nepovedane zgodbe in postavijo v središče ljudi, ki so dostikrat v senci.

Taprav dec (*Stud Life*) na lahkoten način obravnava temne plati queerovskega uličnega življenja v Londonu. Film popelje gledalca/ko v izsek urbane lgbt-scene, kjer naključen seks in jemanje drog nista dojeta kot deviantno obnašanje. Kjer je spol širok pojem, vendar želja sledi striktnim pravilom. Kjer je nasilje lahko del seksa kakor tudi ulični napadi. JJ in Seb naseljujeta svet, kjer so beli queeri seznanjeni s črnsko ulično kulturo in zavračajo *mainstreamovski* lgbt-svet.

(Povzeto po spletnih virih)

Kako bi definirala svojo filmsko prakso?

Delam filme, ki poleg tega da dajejo vizualni užitek, tudi izzivajo gledalčevo percepcijo sveta, ki ga naseljujejo manjšine.

Kje dobiš ideje za svoje projekte in sredstva zanje?

Moje ideje prihajajo od ljudi, ki me obkrožajo, sredstva pa dobim iz različnih virov – v preteklosti od *Arts Council-a* in *Channel 4*, zadnje čase pa s prostovoljnimi prispevki in od privatnih investitorjev.

Lahko poveš kaj več o producentki hiši BlackmanVision?

BlackmanVision je prostor, kjer ljudje z roba postanejo center in norma. Je prostor za debate o filmu in kulturi. Je prostor, ki vzpodbuja ljudi k »just do it«, da posnamejo svoj film.

Kako je nastal Radikalni filmski manifest?

Radikalni filmski manifest je nastal, da bi se spomnila, zakaj delam filme, pa tudi da bi vzpodbudil ljudi »zunaj«, da delajo filme. Ne da bi mislili, da moraš imeti poseben talent ali drago opremo, da lahko posnameš film. Ampak, da moraš uporabiti to kar imaš in ljudi okrog sebe za začetek in potem na tem graditi.

Dostikrat sodeluješ z drugimi režiserkami, npr. z Liso Gornick v TickTock Lullaby in s Cheryl Dunye v The Owls. Zakaj je sodelovanje zate pomembno in kako vpliva na tvoje ustvarjanje?

Menim, da je pomembno za temnopolte/lgbt/mikrobudžet režiserje in režiserke, da se medsebojno podpiramo, če hočemo, da se naše delo realizira. Zaradi tega namenjam svoj čas in znanje med drugim za pomoč režiserkam, katerih delo spoštujem, da ga spravim v pogon. Ne poskušam zaslužiti z njihovimi projekti, saj naši filmi dostikrat ne prinašajo denarja. Kakorkoli že pa verjamem, da ti filmi morajo biti na svetu, da pokažejo, da obstajajo tudi druge zgodbe, ne le dolgočasna *mainstreamovska* krma, ki nam jo strežeta Hollywood in televizija.

Kaj meniš o trenutnem stanju queerovske kinematografije?

Queerovska kinematografija je mrtva, naj živi queerovska kinematografija! Nisem prepričana, da vem, kaj je queerovska kinematografija. V devetdesetih je obstajala jasna agenda, kaj pomeni imeti queerovsko agendo. Kot na primer, biti neodvisen od *mainstreamovske* distribucije, od velikih hollywoodskih imen ali studiev, da posnameš uspešen film z lgbt-vsebino. Dandanes *mainstreamovska* kinematografija in tv prevzemata lgbt-vsebine in videti je, kot da ni težko narediti lgbt-filma. Vsak lahko naredi film, vendar zelo redki režiserji, ki bodo želeli posneti film z lgbt-vsebino, bodo zanj dobili sredstva, če ne bodo ustrezali *mainstreamovskim* kriterijem. Kakorkoli že, digitalna tehnologija, you tube/vimeo, je odprla prostor za dela, ki so bolj raznolika in vključujejo več temnopolnih queerov, ljudi raznovrstnih spolov in sveže zgodbe.

Kakšen je tvoj odnos do feminizma?

Vsi bi si morali želeli popolno enakopravnost za vsa človeška bitja. Sposobni smo postaviti roverja na Mars, tega pa ne. Kako žalostno.

Na festivalu bomo predvajali tvoj film Taprav dec, ki se lahko loti teme plačila queerovskega življenja v Londonu. Kakšen svet naseljujejo tvoji liki?

Liki iz filma živijo v vzhodnem Londonu, ki je zelo vbranten multikulturni prostor. Je tudi prostor, kjer je dominantna kultura na ulici pod močnim vplivom delavskega razreda, tamkajšnjih vnukov imigrantov. Videli boste, kako se ljudje gibajo in plešejo. Naše odkrito slavljenje življenja in veliko samozavest. Trda zgornja ustnica, ki v filmu ni ravno prisotna, predstavlja Anglijo preteklosti in ne prihodnosti. Znotraj tega prostora je tudi queerovska subkultura. Gre za ljudi, ki so odrasčali v tem okolju in jim je blizu. To je svet mojega filma.

Kako je bil film sprejet v Londonu?

Film je bil zelo dobro sprejet na londonskem festivalu gejevskega in lezbičnega filma. Obe projekciji v BFI sta bili razprodani. **Zanimajo te predvsem urbane zgodbe, subkulture in ženske. Lahko poveš kaj več o svojih kratkih filmih?**

Moji kratki filmi so večinoma lirični in eksperimentalni. *Legacy* je o mojem odnosu z mamo in o najinem odnosu do naše skupne preteklosti, ki vključuje suženjstvo. *Fem* je butch *hommage* femicam, ki pokaže, da kljub temu da so za mnoge nevidne, so vedno prisotne v bučarkinem pogledu.

Imaš kakšno sporočilo za prihajajočo generacijo režiserk in režiserjev v Ljubljani?

Delajte svoje filme, ne bojte se zalomiti in učite se iz svojih napak.

Rosana Sancin

Radikalni filmski manifest

- ✋ Spravi se k delu. Kakršnakoli oprema je v redu. Ne bodi picajzlast/a; filmaj.
- ✋ Beri knjige. Si jih ne moreš privoščiti? Potem si jih izposodi v knjižnici.
- ✋ Napadi klasike ... od literature do filmov.
- ✋ Uči se iz svoje lastne preteklosti. Pogovarjaj se z družino. Kakšne so njihove zgodbe?
- ✋ Pozabi na *mainstreamovsko* kulturo slavnih, upodabljalj ljudi iz lastne subkulture.
- ✋ Ozri se na kolektivne laži iz svoje kulture in backgrounda in ne boj se biti resnicoljuben/a do svoje realnosti.
- ✋ Ne primerjaj se z drugimi filmskimi režiserji. Ti si unikatna/na.
- ✋ Uči se o lastni filmski zgodovini in kulturi kakor tudi o mednarodni kinematografiji.
- ✋ Naj te ne potre, če ljudi tvoje delo izzove in se začnejo s teboj jezno prepirati. Če bi rad bil popularen/na, pojdi na lepотно tekmovanje, in ne postani režiser/ka!
- ✋ Končaj svoj film v najboljši kvaliteti, ki si jo lahko privoščiš.
- ✋ Dobi denar za svoje filme od kogarkoli. Če nisi za biznis, zrihtaj nekoga, ki je. Če ne dobiš sredstev, vseeno naredi svoj film.
- ✋ Združi skupaj neformalno mrežo ljudi, ki ti bodo dajali feedback na tvoje delo – formalna mreža zahteva preveč časa in truda.
- ✋ Bodi strasten/na do svojega dela. Če je tebi vseeno, zakaj tudi drugim ne bi bilo?
- ✋ Do it! Naredi že ta film!

ŠKUC

www.ljudmila.org/siqrd/fglf

www.facebook.com/slo.fglf

FESTIVAL SO PODPRLI:

